

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
ČETRTEK
1994
31. MAR.
Letnik XLIX
Štev. 13'(2748)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

P. b. b.

**Vesele
velikonočne
praznike
želijo vsem**

Zveza slovenskih organizacij

Zveza koroških partizanov

Zveza slovenskih žena

Slovenska prosvetna zveza

Tiskarna Drava

ter

uredništvo

Slovenskega vestnika!

Pomlad, pomlad

Vreme je že kar pomladansko in tudi muhasto; enkrat je vroče, ponoči pa padejo temperature še tudi pod ničlo. A na vseh koncih in krajih brsti, ptice že valijo, bregovi so iz dneva v dan bolj zeleni. Čudovite barve pomladanskega cvetja nas odškodujejo za mrzle mesece, največje veselje pa imajo seveda otroci, ki so lahko spet ure in ure na soncu in zraku.

Janez Janša bil odstavljen – Slovenija v hudi krizi

Janez Janša (pred dnevi še gost Enotne liste in predavatelj na Globaškem kulturnem tednu) je moral odstopiti kot obrambni minister Slovenije. V torek, 29. marca 1994 zjutraj, ga je slovenski parlament z 49 proti 39 glasovi na predlog premierja Janeza Drnovška razrešil te vladne funkcije. Njegov naslednik je njegov bivši pomočnik v obrambnem ministrstvu, poznejši minister za informacije Jelko Kacin, kakor Janša diplomiran obramboslovec. Kacin je član Liberalne demokracije Slovenije

(LDS), Janša je predsednik Socialdemokratske stranke Slovenije (SDSS).

Vzrok za odstavitev Janše je napad vojaške policije (elitna skupina MORIS, po mnenju poznavalcev materije skoraj že osebna garda bivšega obrambnega ministra) na bivšega sodelavca obrambnega ministrstva in sedaj civilista Marjana Smolnikarja prejšnji teden v Depalji vasi pri Trzinu blizu Ljubljane. Vojska je posredovala, ker naj bi Smolnikar nameraval predati vojaške tajnosti. Smolnikar pa trdi, da nobe-

nih papirjev ni imel pri sebi, ampak da mu jih je vojska podtaknila.

Vojska je s posredovanjem proti Smolnikarju prekršila vsa pravna in ustavna določila, ki jasno določajo, da ne sme ukrepati proti civilistom. Policija je bila šele pozneje vključena v preiskave.

Do torke se je afera Janša razvnela do neznosnosti. Slovenija se je opredelila na pro-in kontra Janševski tabor, pri čemer so zagovorniki ministra opozarjali predvsem na njegove zasluge med desetdnevno

vojno in da bi njegova zamenjava pomenila zmago „neokomunističnih sil“ v Sloveniji.

Med sejo je na trgu pred parlamentom demonstrirala večti-sočlaven množica za Janšo, in vzdrušje je bilo izredno zaostreno.

Nejasna, po mnenju nekaterih krogov klavna, je bila vloga krščanskih demokratov. Notranji minister Bizjak je bil eden od glavnih nasprotnikov Janše, zunanji minister in predsednik stranke Lojze Peterle pa je zahteval glasovanje o zaupnici vladi.

F.W.

Italija na desno

Volitve v Italiji so privedle do krepkega premika na desno, med zmagovalce in s tem tudi vladno moštvo sodijo poleg Berlusconijeve Forza Italia in Lega nord Umberto Bossija tudi neofašisti Gianfranca Finija. V poslanski zbornici je desnica s 366 od 630 poslancev dobila absolutno večino, v senatu pa ima relativno.

Levica na čelu s PDS, Demokratično stranko levic, ki so jo v prvi vrsti sestavljali bivši komunisti, je postala drugi najmočnejši politični blok v državi. Na njeni listi je Tržačan Darko Bratina kot edini Slovenec prišel v senat. Hud poraz pa je utrpela tako sredina prej vladajočih krščanskih demokratov.

Preberite:

str. 2 – Politичne novice

str. 3 – Ogorčenje zaradi
špekulativnih
trditve v
Mladinskem domu

str. 4 – Odkritje
spominskih plošč
Antonu Kuteju

str. 5 – Iz Večne vasi

str. 6 – Kulturne novice
str. 7

str. 8 – Izlet z
Zvezo žena
Alojz Kuhar,
Lovrov brat

str. 9 – Sodelovanje
z Ukrajino

Zveza koroških partizanov

vabi na

spominsko svečanost

**ob obletnici smrti
narodnega heroja
Franca Pasterka-Lenarta**

**v nedeljo, 10. aprila 1994, ob 11. uri
na pokopališču v Železni Kapli**

**Kulturni spored bodo oblikovali društveniki
Slovenskega prosvetnega društva „Zarja“
iz Železne Kaple**

Ob obletnici pregona Koroških Slovencev

vabimo na

Spominsko prireditev

**ki bo v četrtek, 14. aprila 1994, s pričetkom
ob 20. uri v Občinskem centru Šentrupertu
(Gemeindezentrum St. Ruprecht) Celovec,
Kinoplatz St. Ruprechter Straße
(bivši Volksskino)**

Na sporedu bodo:

- pozdrav
(predsednik Zveze slovenskih izseljencev Jože Partl)
- predavanje
(univ. prof. dr. Karl Stuhlpfarrer)
- pevske točke
(sestri Velik)
- branje odlomkov iz spominov izseljencev
in iz žandarmerskih protokolov
- predstavitev knjige o pregonu koroških Slovencev
„Narodu in državi sovražni“
(ki jo bo možno tudi kupiti).

EL vali neuspeh na rožanske samostojne frakcije

Napovedane revolucije in spremembe imajo po navadi isto usodo. To velja tudi za Enotno listo. Pred volitvami je njen tajnik mag. Rudi Vouk v primeru neuspeha pri volitvah (pod 4000 glasovi) napovedal personalne posledice na vrhu stranke. Po volitvah o takih spremembah ničesar noče čuti. Nasprotno, EL je neuspeh pri deželnozborskih volitvah spremenila v uspeh. V pogovoru s Slovenskim vestnikom je Vouk sicer govoril o personalnih posledicah, a le po posameznih občinah, v katerih je EL slabo odrezala. V bistvu so to občine Borovlje, Bistrica v Rožu, Celovec in Hodiše, v katerih je EL pri deželnozborskih volitvah zelo nazadovala oz. doživela hud poraz.

Po Voukovem prepričanju je marsikaj šlo narobe, kajti „kako je sicer mogoče, da v Podjuni, v Selah in na Zilji pridobivaš, drugod pa izgubljaš“.

Tajnik EL se o konkretnih personalnih posledicah na občinski ravni ni hotel izjasniti, ker da bi bilo še prezgodaj. Kaže pa, da jih hočejo v celovski strankini centrali prej ali slej izpeljati. Skoraj samokritično pa je Vouk dopustil možnost, da se je EL v svoji propagandi preveč osredotočila na Podjuno. Zato da bo treba z občinskimi dejavniki govoriti, predvsem pa rezultate točno analizirati in iz njih potegniti pravilne zaključke.

Dobesedno pa je dostavil: „Nisem neumen, da bi žagal ti-

ste, ki so glasove prinesli“. To-rej smemo pričakovati, da bo obveljalo mnenje podjunskega elovskega lobija, ki opirajoč se na svoje volilne uspehe, že zahteva spremembe v rožanskih občinskih strukturah samostojnega volilnega gibanja. Ali se bodo te samostojne liste kar tako dale? Počakajmo.

Občinski odbornik Volilne skupnosti Borovlje in svoječasn predstnik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mag. Peter Waldhauser je vse personalno-taktične igre elovske centrale sarkastično ocenil kot „špekulacije, s katerimi se ne bomo bavili in tudi tega ali drugega nihče ne bo žagal“. Waldhauser je pokazal razumevanje za jezo EL nad izidom volitev, vendar mora poiskati pravi vzrok za neuspeh. In to je svoječasna zažena politika Karla Smollega, ki je privedla do tega, da je KEL bila na deželni ravni praktično mrtva. Da je danes EL kolikor toliko dejavnik na deželni ravni, je edinole zasluha Kluba občinskih odbornikov, ki je takrat omogočil njeno ustanovitev.

Po mnenju Waldhauserja je EL v Rožu zato tako krepko zgubila, ker je zapustila široko bazo, kakršno je imel Klub občinskih odbornikov. Ni bilo prav, da se je v javnosti lotila tem, ki bil jih morali najprej rešiti in razčistiti v pogovorih znotraj narodne skupnosti, na primer vprašanja zastopstva.

Prav tako bi si morala EL svojčas dati drugo ime, kajti staro (sedanje) je preveč simbol zavožene politike in zato tudi obremenjeno.

Sploh pa Waldhauser ne dopušča primerjav občinskih volitev z deželnozborskimi. Kajti to sta dva „popolnoma različna, neprimerljiva čevlja“, občinske frakcije so samostojne in vrhu tega imajo tudi različna imena, kot na primer Volilna skupnost Borovlje. Waldhauser je še menil, da nekaterim v Celovcu očitno ne hodi prav, da VS Borovlje deluje uspešno in je kot politični dejavnik v občini priznana in upoštevana.

Glava in rep

Stari pregovor pravi, da riba smrdi pri glavi, čistiti pa jo začnejo pri repu. Toliko ribiška modrost s politično simboliko. Rožanske frakcije pa so glede čiščenja drugega mnenja in zato je odbornik borovelske Volilne skupnosti Peter Waldhauser stvari postavil na noge in ne na glavo. EL se naj zaveda, da ni sama sebi namen in da za neuspeh pri deželnozborskih volitvah ne morejo biti odgovorne občinske frakcije. Zato bo EL, če že hlepi po čiščenju, v politiki se temu strokovno reče „čistka“, morala začeti pri sebi, to je pri deželni glavi. Občinske ravni niso in nočejo biti njen rep ali privesek ali poskusni zajec za čistilna sredstva. Kajti drugače kot deželna EL, ki ne bo več kandidirala, bojo občinske liste spet nastopile pri občinskih volitvah, da bojo čim bolj učinkovito zastopale interese slovenskih in ostalih občanov.

Socialdemokrati v razcepu

Danes pogovor Ausserwinkler-Blatnikove

Koroška socialdemokratska stranka je štirinajst dni po volitvah in kljub novemu poslevočemu predsedniku v večjem personalnem in političnem precepu kot kdajkoli poprej. Če ji bo špagat med reformo in nasičenjem osebnih pričakovanj določenih strankinih veteranirov, kot so na primer Ambrozy, Unterrieder in Kövari, uspel, bo pokazal nadaljnji razvoj. 28. maja naj bi reformni strankin kongres nakazal pot iz krize.

Vsekakor je Ausserwinkler po ponedeljkovi seji predststva stranke pred novinarji ugotovil, da nima veliko možnosti za izpolnitev vseh tozadevnih želja.

Te besede je potrdila tudi seja predststva, na kateri naj bi rešili vsa odprta personalna vprašanja in zasedbe političnih funkcij. V bistvu je bera seje pičila: soglasno je bil kot novi tajnik stranke potrjen in sprejet mag. Harald Repar, svoječasn Ambrozijev tajnik in vodja njegovega volilnega komiteja, v zvezni svet (Bundesrat) pa je stranka odposlala dva župana: dobrolskega Josefa Pfeifferja (ki se je moral odpovedati deželnozborskemu sedžu) in predsednika koroške občinske zveze Georga Kerschbaumerja (Treffen/Trebinja). Dosedanji tajnik Reinhard Rohr je sam odpovedal službo, morda bo postal strankin tajnik v beljaškem okraju.

Nerešeno pa je ostalo vprašanje novega predsednika deželnozborskega strankinega kluba in predsednika deželnega zbora. Kandidati so najmanj trije: Ambrozy, Unterrieder, Kövari. Kako močan je še ved-

no lobby posameznih okrajev, kaže primer Franza Grossmana. Strankin kritik sicer ni dosegel mandata, a bi lahko ponovno prišel v deželni parlament, če se bo članica vlade Achatzeva mandatu odpovedala. Do ponedeljka pa celovski okraj te kočljive zadeve še ni rešil, Ausserwinkler pa hoče omenjene točke rešiti v snopu in v soglasju s svojim deželnozborskim moštvom. Napovedal pa je bivši minister, da bo v odločitve bolj vključil občinske gremije, stranka naj bi postala transmissijska vez med deželno in komunalno politiko.

Po Veliki noči se bojo socialdemokrati pogovarjali najprej s svobodnjaki. Kdaj in kako se bojo nadaljevali pogovori z ljudsko stranko, Ausserwinkler ni dejal, nerazumljivo mu je, da se je Zernatto prav v vprašanju deželnega glavarja tako zacementiral. Po seji predststva je Ana Blatnik bila zelo razočarana, ker je stranka ni odposlala v zvezni svet. Blatnikova je tozadevno imela upravičene upe. Ausserwinkler pa je potrdil, da bo Blatnikovo močnejše kot doslej vključil v strankine gremije, za jutri je terminiziral pogovor med njim in njo. Izjavil je, da je seveda tudi Delovna skupnost slovenskih socialdemokratov njegov glavni pogovorni partner. Kakšen signal v smeri Delovne skupnosti bo Ausserwinkler oddal? Ali bo Slovenec/Slovenka na voljivem mestu v zvezni parlament? Več bomo vedeli po razgovorih Delovne skupnosti z Ausserwinklerjem po Veliki noči.

wafra

Odločitev v prid pravne države

Polemike okoli afere Janše so svoj višek dosegle v torek z demonstracijami v podporo ministru. Pretresa pa paralela med Janšo in Haiderjem – oba sta pred svojim prisilnim odstopom skušala aktivirati cesto in tako ustvariti pritisk na poslance. Med demonstranti je bila tudi skupina ljubljanskih skinheadov / britoglavcev, med govorniki pa tudi pesnika Tone Kuntner in Niko Grafenauer. Sploh je kar lep del slovenske inteligence, ki si je naredela naziv „razumniki“ demonstrirala za Janšo.

Vzporedno s polemikami, ki so bile bolj ali manj žolčne, je potekalo kresanje pravnih in političnih mnenj o upravičenosti odpoklica ministra Janše in o ukrepanju vojaških organov proti civilistu. Obenem so predvsem zagovorniki Janševih pozicij zahtevali raziskave in preiskave tudi proti predsedniku republike Milanu Kučanu zaradi izjav v Novi Gorici. Tam je predsednik svaril pred možnimi dramatičnimi posledicami posega vojaških oz. obveščevalnih krogov v Slovenijo za drugačnemisleče. Med zagovorniki sočasnih in vzročnih preiskav primerov Janša in Kučan je bil tudi predsednik krščanskih demokratov zunanji minister Lojze Peterle.

Minister Janša sam je od premiera Drnovška, ki je ustanovil posebno vladno komisijo za preiskavo dogodkov v De-

pali vasi pri Trzinu, zahteval razčiščenje vseh ostalih primerov, ko naj bi ministri prekoračili pristojnosti ali bili zanje politično odgovorni in če so zaradi tega tudi morali odstopiti. Janša je v svojo argumentacijsko verigo vključil tudi predsednika Kučana, ki je postal glavna tarča njegovih političnih napadov.

V projanševski argumentaciji se je kot rdeča nit pojavljala trditev, da bi njegov padec pomenil vrnitev starih boljševiskih struktur na oblast. To je za-

Zamenjen, odstavljen: minister Janez Janša

Predlagal je zamenjavo: premier Janez Drnovšek

pisano tudi v izjavi Komisije Pravičnost in mir pri slovenski škofovski konferenci. Komisija zahteva celovito preučitev in osvetlitev dogodka v Depali vasi (pri Trzinu) in njegovega ozadja, ker upravičeno vsebuje sum pravne nekorektnosti in prekoračitve uporabe sil in da se dogodek ocenjuje z vidika spoštovanja človekovih pravic in zakonitosti. Komisija pa potem, brez dokazov, ugotavlja, da pri vsem brezdvomno gre samo za izgovor za odstranitev Janše. To da je eden „najodločilnejših korakov neokomunističnih političnih sil, ki si že ves čas demokracije prizadevajo, da bi na nov način in pod plaščem demokracije ohranile ali pa ponovno zavzele vse centre družbene, gospodarske, medijske in politične moči“. Zani-

mivo je v tem kontekstu, da je prav krščanskodemokratski notranji minister Ivan Bizjak večkrat in nedvoumno opozoril na zablode vojske in je Janši tudi na torkovi seji odločno ugovarjal, ko je le-ta hotel s sebe sprati vsakršno krivdo. Nekorektnost Janševga ravnanja je ugotovil tudi mednarodno priznani pravni strokovnjak in politolog dr. Ljubo Bavcon, ki je Janši očitil uzurpacijo oblasti kot najhujši napad na pravno državo, demokracijo in človekove pravice in je izjavil, da je imel Janša v Sloveniji takšno politično moč kot v svoječasn

Jugoslaviji edinole Tito.

Premier Drnovšek je na torkovi izredni seji državnega zbora predlog za zamenjavo Janše utemelji med drugim s tem, da je Janša politično (ne osebno) odgovoren za celotno delovanje ministrstva in da njegova razrešitev zato predstavlja model, ki bo pomemben za nadaljnje delovanje pravne države v Sloveniji. incidenta v Depali vasi pri Trzinu ne gre povezovati z ostalimi dogajanjmi, ker bi s tem pristali na tezo, da je v določenih primerih mogoče utemeljiti razloge za prekoračitev zakonitosti.

Kučan na Dunaju

Na povabilo predsednika avstrijskega parlamenta dr. Heinza Fischerja se je prejšnji četrtek mudil na neuradnem obisku v Avstriji predsednik Republike Slovenije Milan Kučan. Predsednika Republike Slovenije so sprejeli poleg Fischerja še zvezni kancler Vranitzky, zunanji minister Mock in zvezni predsednik Klement. Na povabilo avstrijske parlamentarne družbe je Kučan v avstrijskem parlamentu predaval na temo „Slovenija v evropskih integracijskih procesih“. Veliko število avstrijskih parlamentarnih poslancev, diplomatov in drugih, med njimi

tudi predsednik in podpredsednik sosveta za slovensko narodno skupnost dr. Sturm in mag. Pipp, se je udeležilo predavanja.

Kučan je v svojem zanimivem in na visokem intelektualnem nivoju stoječem predavanju orisal razvoj balkanske krize, katere glavna značilnost je nerešeno nacionalno vprašanje. Slovenija zaradi svojih civilizatoričnih in kulturnih tradicij želi sodelovati v procesu evropske integracije. Še posebej je Kučan omenil demokratsko reševanje manjšinskih vprašanj kot predpogoja za konstruktivno sožitje.

Nismo sveta krava, toda tudi ne za zakol

Po nezaslišanih očitkih, namigovanjih in sumničenjih, ki jih je zapisala Heidi Stingler v Našem tedniku, je vodja Mladinskega doma v Celovcu mag. Jože Blajs povedal svoje stališče.

»Tak način pisanja je zelo neodgovoren, ker se v delo z mladino vnašajo nedokazana sumničenja, vnašajo se razdori in to otežuje pedagoško delo.

K očitkom glede biljardnega kluba in alkoholnih pijač, ki naj bi se točile, bi povedal samo toliko, da takega kluba v domu nimamo in da je to nek klub v mestu. Razlagati, da pri nas ne točimo alkohola, je kar žaljivo, na to idejo zlepa ne pride kdo, da bi kaj takega trdil. Seveda je eden od vzgojnih ciljev ta, da bi mladina ne iskala stikov z alko-

holom in drugimi mamili in ne iskala nadomestila za resnično življenje in doživljanje veselja.

Kako pa je s tem fantom, ki je menda rekel: »Beživa, mama, od tod«?

V pojasnilo toliko: tega fanta že skoraj šest mesecev ni več v domu. Izključen je bil zaradi nekaj dogodkov, ki pa nimajo ničesar opraviti s kakšnimi mamili. V ozadju je tole: vsa ta leta so njegovi starši zahtevali, da bi moral fant imeti možnost, ostati čez konec tedna v domu, češ da

bi tako ne imel stika s slabo družbo v domačem kraju.

In zato naj bi zdaj očrnil dom?

Ne vem točno, zakaj. Vem pa, da se problemov na tak način ne da reševati. Če je komu delo z mladino pri srcu in mu mladina ni deseta briga, se mu lahko zaupa, da nastajajočih problemov ne bo jemal na laško. V zvezi z mamili bi rad rekel: izključiti nikoli ne moreš ničesar, toda mi že od vsega začetka, ko še nihče od medijev ni o tem pisal, zelo pozorno opazujemo to stvar in moram reči, da doslej nimam nobenega konkretnega primera v zvezi z mamili.

Če kdo želi, da o takih problemih govorimo, sem vsekakor pripravljen iti v to diskusijo, že iz preventivnih razlogov, pač tudi zato, da bodo starši še naprej imeli zaupanje v našo ustanovo.

Kaj pa praviš na tendenciozno poročanje v Tedniku?

V prvi vrsti zamerim seveda način, na kakršen je bila ta tema sploh načeta, predvsem zato,

ker s takimi besedami kot so »morda«, »lahko« in z vprašaji ustvariš samo atmosfero nezaupanja in sumničenja, hkrati pa se na ta način lahko otreseš odgovornosti za posledice. Take besede in sumničenja ne spadajo v odgovorno poročanje. V taki atmosferi je zelo težko opravljati pedagoško delo. Že čutim med mladino napetost, ki otežkoča delo.

delo pa je seveda še ogromno drugega, organizacijskega, priprave ... Vzgoja bo uspešna samo v sodelovanju s starši, če bomo drug drugega podpirali, če bo mladina imela občutek, da jo maramo, da se lahko nekam zateče s svojimi težavami. Moram pa reči, da je v teku desetih let, kolikor sem tukaj, vsako leto težje. Otroci imajo po materialni plati vsega dovolj in preveč.

Neodgovorno je tako pisanje, kakršno je bilo v Tedniku, tudi zato, ker so vsi vzgojni problemi tako kompleksni, da jih ni mogoče obravnavati površno in po načelu »nekaj slišal, nič videl«.

Trenutno imam bolj vtis, da je v ozadju bolj želja po tem, da bi domu na kak način škodovali. Tu je namreč čas vpisovanja za naslednje šolsko leto.

Sem pa odprt za vsako diskusijo, ki bi bila resna. Nimam kaj skrivati in ne zamolčevati, ravno nasprotno.

Ravnatelj Mladinskega doma mag. Jože Blajs

Koliko je trenutno gojencev v domu?

184 v starosti od 10 do študentskih let, za katere skrbi šest vzgojiteljev. Vendar je važno nekaj poudariti: mi staršev ne moremo nadomestiti in večina staršev tega tudi ne želi. Če bi si vzel samo 5 minut za vsakega otroka za razgovor, bi potreboval samo za to 15 ur dnevno,

Žal se zadnjega večera na gimnaziji o mamilih iz službenih razlogov nisem mogel udeležiti, čeprav grem načeloma na vsako tako stvar. Vendar pa smo mi že davno prej, še preden je prišlo do kake diskusije, imeli za vzgojitelje razgovore s strokovnjakinjo o teh problemih, ki jih lahko rešuje le, če si osveščen.

IZJAVA Slovenskega šolskega društva

Slovensko šolsko društvo je bilo v preteklih dneh soočeno z nekaterimi vestmi, ki so zadevale dijake in dijakinje našega Mladinskega doma. V ospredju zanimanja je na Koroškem bilo v preteklih mesecih gotovo vprašanje mamil na višjih šolah, ki ga je sprožil visok policijski uradnik. Po teh izjavah so novinarji bulvarskih časopisov povsod iskali senzacije. Bolj malo pa so pisali o tem, kako bi preprečili širjenje mamil in drugih drog, kot so to tablete in alkohol. Zdi se, da se je takemu načinu poročanja pridružil tudi Naš tednik.

Slovensko šolsko društvo in vodstvo doma ter vzgojitelji so že dalj časa še posebej pozorno spremljali obnašanje dijakov in dijakin v Mladinskem domu. V tej zvezi je vodstvo doma in so vzgojitelji opazili, da nekateri dijaki niso upoštevali osebne lastnine in oškodovali sošolce in društvo je ustrezno ukrepalo. Te izključitve niso imele nobene povezave z mamili.

Kljub temu je Slovensko šolsko društvo preventivno organiziralo strokovno predavanje za vzgojitelje o spoznavanju in ravnanju mladine z mamili in o posebej ogroženih mladincih. Društvo in vodstvo doma sta pri tem sodelovala s strokovnjaki s Koroške ter iz Slovenije. Govorice o uživanju mamil smo jemali zelo resno.

Vemo, da so strokovnjaki za boj proti mamilom v zadnjih dneh obiskali Zvezno gimnazijo za Slovence, Modestov dom in Mladinski

dom. Sumničenja, ki so bila izražena v zadnjih vesteh v Našem tedniku, niso bila potrjena. Ti strokovnjaki dijakov niso obsodili, kot je storil to Naš tednik. To ne pomeni, da Slovensko šolsko društvo temu problemu v prihodnje ne bo posvečalo potrebne pozornosti.

Menimo, da več dejavnikov nagiba mladince k uživanju mamil. Tudi slovenska narodna skupnost na Koroškem je soočena z močnim razslojevanjem, družinske razmere se ne razlikujejo od tistih večine, odnosi med starši in otroki se razkrajajo in vzgojne institucije ne morejo korigirati vseh negativnih vplivov družbenega okolja, v katerem živimo. Bolj bi morali sodelovati vzgojitelji, učitelji, domovi, starši, dijaki in drugi in ne zapirati oči pred dejanskimi problemi mladine.

Odločno v tej zvezi zavračamo splošno negativno ocenjevanje dijakov iz Slovenije, ki imajo enake probleme kot vsi avstrijski. Obracamo pa se tudi proti kriminalizaciji posameznih dijakov odnosno dijakinj, katerih trenutno zdravstveno stanje raje prepustimo ocenjevati zdravnikom, ki jim tozadevno zaupamo. Nemogoča se nam zdi »diagnoza« za dijakinjo Mladinskega doma, ki jo v zadnji številki postavlja Naš tednik, očitno z namenom, da bo nekaj že obviselo na dijakinji in na Mladinskem domu.

Za Slovensko šolsko društvo
dr. Avgustin Malle,
predsednik

Insceniranje govoric za slovenski koroški vsakdanjik

Nekaj pripomb k mamilom na koroških šolah

V zadnjih dveh številkah Našega tednika (18. 3. in 25. 3. 1994) so bili prispevki, ki so se ukvarjali z mamili na višjih šolah. Tema mamil je tako resna in prepletena, da se je ne da odpraviti in pospraviti s površnim žurnalističnim poizvedovanjem. Dvomim, da je tako poročilo, kakor ga je pripravila Heidi Stingler, primerno, da bi ustvarjalo zaupanje med šolsko mladino in tistimi, ki so odgovorni za šolsko in domsko vzgojo.

Poročilo nikakor ni nepristransko, marveč tendenciozno in vsebuje vrsto tistih predsodkov, ki jih imajo takojmenovani zahodnjaki (=Wessis) do ljudi iz vzhodnih in jugovzhodnih držav. Dokler so živeli ljudje za železno zaveso in v ozkih strukturah komunističnih držav, smo jih pomilovali, ker niso imeli vseh svobod. Po odpiranju meja se je to pomilovanje spremenilo v odklanjanje in tankočutno sovraštvo, ki meji na kulturni razidem. Kar naenkrat so šolarji iz Slovenije tisti, ki prinašajo »blago«, torej mamila med koroške dijakke in jih tako zapeljujejo. Za očitki, češ da so zapeljivci in krivci dijaki iz Slovenije, se skriva stara fantazija »zahodnjakov« in »srednjeevropejcev«, namreč

da zlo vedno prihaja z juga ali z vzhoda. Tako enostavno se da najti krivce in vzroke.

Čisto neutemeljeno je zatrjevati, da so v Sloveniji »rodovita tla« za narkomanske kroge in da so preko dijakov iz Slovenije prišla mamila na Slovensko gimnazijo in Dvojezično trgovsko akademijo. Vprašujem vse tiste, ki kaj takega trdijo, zakaj so mamila tudi med dijaki drugih koroških višjih šol, kjer pa skoraj ni dijakov iz Slovenije. In tudi če bi trditev bila utemeljena, se vprašujem, zakaj sta med koroškimi dijaki sploh potreba in sla po uživanju kakršnihkoli mamil.

Kdor se resno bavi s problematiko mamil, ve, da klic po trdi roki nikoli ni prinesel zaželjenega uspeha. Preiskava seča brez napovedi, o kateri javno razmišlja Heidi Stingler, me spominja na policijske metode, ki v resnici ničesar ne rešijo, veliko pa zaostrijo. S takimi ukrepi ni mogoče pridobiti zaupanja dijakov, ker kriminalizirajo in ustrahujejo.

Zame je šola kot vzgojna institucija še vedno prostor, ki naj bi mladino varoval pred različnimi posegi odraslih. Kdor misli, da je pri raznih konfliktih in težavah treba vpeljati kriminalistične meto-

de, mora vedeti, da je segel po najbolj ekstremnih ukrepih. In kaj preostane, če tudi »preiskava seča« ni zalotila krivcev? Kdo naj bi po takem kriminalističnem ukrepu ustvaril zaupanje in sodelovanje med dijaki in učitelji?

Problematika mamil je med drugim tesno povezana z uživanjem različnih mamil pri odraslih. Zadržanje mladincev se v tem primeru ne razlikuje od zadržanja odraslih. Razlika je samo v »sortah«. Koliko odraslih je, ki zaradi osebnih ali poklicnih težav, privatnih razočaranj in družbenega pritiska sežejo po mamilih. In dokler bo npr. alkohol ostal droga, ki je družbeno primerna in akceptirana in si jo odrasli lastijo kot svojo in nevarno, bo mladini težko razumeti, da naj ravna drugače. Ne vem, kakšni so bili nagibi, da se je Heidi Stingler odločila za reportažo o mamilih. Samo klici nekaterih staršev na tednikovo uredništvo? Po tem poročilu stvar nikakor ni razčiščena, kljub različnim stališčem nekaterih povprašanih oseb. Nadaljnji razvoj bo pokazal, kaj se lahko inscenira z žurnalizmom, ki se opira samo na škanđale, senzacije, podtikovanje in površno reševanje. V. Wakounig

Odkritje spominskih plošč Antonu Kuteju .. tu naš koroški je Getsemani – on je naš Jägerstätter ...

Škof Kapellari blagoslavlja Kutejevo spominsko ploščo v Šmihelu

V soboto, 26. marca, točno 54 let potem, ko ga je po maši v veški podružnici uklenil in odvedel gestapo, sta bili na cerkvah v Večni vasi in Šmihelu pri Pliberku odkriti dve tabli v spomin duhovniku in mučencu, slovenskokoroškemu kaplanu Antonu Kuteju. Pobudo za odkritje tabel je sprožila posebna Inicijativa s pesnikom Jankom Messnerjem, bistriškima odbornikoma Stankom Vautijem in Pepejem Pototschnigom ter pokojnim Hanzejem Leitgebom na čelu. Tabli je odkril krški škof dr. Egon Kapellari in se tako poklonil spominu duhovnika Kuteja, v šmihelski cerkvi pa je skupaj z dekanom Kristom Sriencom, vodjo Dušnopastirskega urada Jožetom Marketzom in pliberškim mestnim župnikom Ivanom Olipom daroval mašo.

V Večni vasi je bila prva postaja spomina. Tam, kjer počivajo tudi Šorlijevi partizani in pod kljukastim križem nekdanji nacistični orsgrupearji. Nova tabla na podružni cerkvi spominja na začetek križevga pota Antona Kuteja, ko ga je na tork po veliki noči, 26. marca 1940, čakal gestapo in ga po maši odvedel najprej v celovške zapore, od tam pa je bil šmihelski kaplan skupaj z borovelskim dekanom Singerjem poslan v kacet Dachau.

Kuteja so iz Dachaua premestili v kacet Mauthausen,

kjer je moral vlačiti kamne po groznih stopnicah smrti v tamkajšnjem kamnolomu. Opešane in na smrt zdelanega so ga odposlali nazaj v Dauchau, kjer je 16. februarja 1941 umrl in še isti dan bil upepeljen.

Njegova mama, Marička Kutej, je prosila Hitlerja, naj sina spustijo iz kaceta. Vse zaman. Le žaro z njegovim pepelom so ji poslali in jo pokopali v Škocijanu neposredno poleg groba župnika Vinka Poljanca, prve žrtve nacizma med koroškimi Slovenci. Režim je dovolil samo tiho pogrebno opravi-

vilo, brez zvonjenja.

Kutejev zločin, ki ni noben zločin, ampak plemenito dejanje humanizma, poštenosti in resnice, je bil, da je kot duhovnik odklonil služenje vojaškega roka in je slovenščino zapisal kot svojo materinščino, nemščino pa kot tuj jezik. Branil se je podpisati t. i. „Wehrpass“ (vojaško knjižico). Režim je reagiral tako, kakršen je bil: krvavo, nečloveško.

Kutej-Jägerstätter

Kutej primer ima veliko paralel z Jägerstätterjevim. Oba sta zaradi vesti odklonila služenje v nemški vojski, oba sta vedela, kaj ju čaka. In oba sta prišla direktno iz ljudstva, eden je bil kmet, drugi pa duhovnik. Tako ni čudno, da mnogi o Kuteju govorijo kot o koroškem Jägerstätterju. Kljub temu so razlike, posmrtno pač: v Zgornji Avstriji se posvetna oblast zaveda pomena Jägerstätterja, na Koroškem nobenega uradnega zastopnika dežele ni bilo pri spominski svečanosti. Manjkali so celo nekateri vidni predstavniki Kutejeve, naše narodne skupnosti in najvidnejši predstavniki bistriške občine. Bil pa je poleg škofa navzoč globaški župan Albert Sadjak.

Janko Messner je v imenu Inicijative za postavitev spominskih tabel v Večni vasi prebral pretresljivo pesem:

Ta kraj je posvečen z ljubeznijo, ki v gluhi grozi se za nas darovala: takega drugje pri nas več ni, tu naš koroški je Getsemani.

Anton Kutej, besedi materini zvest, si raje kakor puško naložil sebi težki križ

in rodu svojemu bil v temi luč, mrtev v zdajšnjem rodu še bediš.

Messner je opomnil, da 44-letna zamuda javnega spomina na Kuteja z ničemer ni opravičljiva in da je to dolg koroške narodne skupnosti in koroškega cerkvenega občestva. Glavni pobudnik za postavitev tabel je bil pokojni Hanzej Leitgeb, ki mu vest ni dopuščala, da bi Kutej še enkrat moral umreti – namreč smrt pozabe. Tako ga je v našem skupnem kolektivnem spominu pomagal ohraniti tudi kot opomin in kot svetlo točko.

Spomin – steber omike

Škof Kapellari je tako v Večni vasi kot pri maši v Šmihelu poudaril, da je spomin eden od stebrov, na katerih temeljita kultura in vera. In v ta spomin je treba vključiti tudi tragiko in krivdo. Kdor temne strani zgodovine zamolči, je v nevarnosti, da ga bo tema nekega dne spet zajela.

In tak temen odlomek v evropski in koroški zgodovini je obdobje med 1930–1945. Demokracija, pravica do lastnega in javnega mnenja ter do verskega življenja so bile odpravljene. In kljub temu so določene

osebe pogumno nastopile proti tiraniji. Taka osebnost je bil Anton Kutej, duhovnik in skromen a pokončen mož slovenske narodne skupnosti.

Koroška Cerkev je pod nacizmom veliko pretrpela. 87 duhovnikov in en bogoslovec je bilo zaprtih, 17 od njih v kacetih, odkoder se jih šest ni več vrnilo. Predvsem slovenski koroški duhovniki so morali skozi hudo trpljenje, med njimi Anton Kutej.

Škof je pozval, naj bi spomin nanj služil tudi spominu na vse žrtve nasilja, bodisi nacizma ali komunizma, kajti trpljenja naj ne bi kategorizirali. Spominjanje ni odpiranje starih ran, ampak zavest, da se je treba za mir med ljudmi vedno znova odločati in zavzemati. Spominjati se pomeni biti buden pred sovražniki tolerance. Kutejeva žrtev je zato tako duhovno plodovita, ker je del Kristusove žrtve na križu.

Spominsko svečanost sta olepšala zbor „Foltey Hartmann“ (v Večni vasi je kot prvo zapel Gallusovo „Ecce quomodo moritur justus“/ Glejte, kako umira pravični) in pa skupina pihal Šmihelske godbe.

Franc Wakounig

Janko Messner (desno) bere svojo pesem, levo škof Kapellari

Spominski plošči mučeniškemu duhovniku

Anton Kuteju (1909 – 1941) v Večni vasi in Šmihelu so z darovi omogočili:

a) na prireditvi Barbare Stromberger in Janka Messnerja pri Brezniku v Pliberku 25. novembra 1993: Marija Partej-Letigeb, Goselna vas; Gottfried Moritz, Dunaj; Ljudmila Sienčnik, vdova po Luku S., Dobrla vas; in še kakih 35 navzočih domačinov-poslušalcev

b) na računu pri Posojilnici-Bank Pliberk: duhovnik dr. Jože Marketz, Šentjakob v R.; slikar Hans Staudacher, Dunaj; slikar Valentin Oman, Bekstanz; dipl. inž. arhitekt Franc Leitgeb, Dunaj; Liza Miklin, Breška vas; šest neimenovanih, Železna Kapla; Veronika Amenič, Celje; Lipej Kolenik, Čirkovče; Marija Writz, Šteben; Janez Apovnik, Borovlje/Pliberk; Društvo upokojencev Pliberk nam. venca Hanzeju Leitgebu; Janez Korešchnig, Bukovje/Dobrla vas;

Ljudmila Sienčnik, vdova po Št., Dobrla vas; Marko Trampusch st., Dob/Pliberk; rav. lj. š. Franc Kukovica, Žitara vas; Adela Grill, Šentlipš; Katarina Marketz, Globasnica; Marta Kreutz, Blato; rav. l. š. Franc Messner, Tinje; duhovnik Ivan Olip, Pliberk; Harald Unterberger, Kath. BW, St. Veit a. Glan; Helena Močnik, Šmihel; univ. prof. Klaus Ottomeyer, Celovec; duhovnik mag. Jurij Buch, Šentjakob v R.; prof. mag. dr. Marija Zenkl, Celovec; Peter in Irmgard Gstettner, Celovec; Marta Messner-Kreutz, Celovec; Milena Gröblacher, Škocijan; Zveza slov. organizacij, Celovec; profesorji HAK Celovec; prof. dr. Jože Strutz, Celovec; Karin Prucha za Zeleno alternativo, Celovec; Marija Kuežnik, Dob/Pliberk; Enotna lista Šmihel/Bistrica; Zveza kor. partizanov, Celovec; Karl Rudolf, Loče; Lenčka Kupper, Vrba; igralec Peter Raab, Vetrinj; Marija Trampusch, Celovec; Ika Merva in Ana Kraut, Drveša vas/Pliberk; Ciril Rudolf, Bistrica; Posojilnica-Bank Pliberk.

V Večni vasi je britof odprta knjiga tragedij Triangel spomenikov, spominov, opominov

Pokopališča so najbolj verodostojna priča razvoja in zgodovine neke vasi ali kraja. Pozornemu opazovalcu se britof zdi kot odprta knjiga, v kateri bere in prebere najbolj zanimive zgodbe, ki jih piše življenje. To so družinske tragedije, sprememba jezikovne in etnične podobe, pokopališče je odraz socialnih razlik, tu revni, tam bogati. Pokopališče pa je tudi odraz političnih sprememb, nema priča vojn, političnega nasilja in upora.

Piše Franc Wakounig

Takih primerov je na južnem Koroškem obilo. Predvsem druga svetovna vojna je zarezala brazde, rane, ki jih je čas sicer zacelil, a se prav na britofu kažejo v vsej razsežnosti. Na

Kühnke ni dočkal konca vojne. 27. marca 1945 je bil ustreljen. Okoliščine njegove smrti niso razjasnjene in bojda nikoli ne bojo. Na eni strani so govorice, da so ga partizani zaradi njegovega nečloveškega ravnanja obsodili na smrt in tudi usmrtili, na drugi strani pa vedo starejši domačini povedati, da so ga Nemci ustrelili sami – ali pomotoma ali hote, tudi ni

20. 2. 1913 – padel 3. 12. 1944) in Ciril (*6. 7. 1914 – padel 12. 10. 1944) Šorli.

Oba brata-partizana sta padla leta 1944, Ciril na Komeljnu, Jožefa pa so Nemci ubili doma. Njegova smrt sodi med najbolj pretresljive trenutke partizanskega boja na Koroškem. Začetek decembra 1944 je bil v Lobniku pri Železni Kapli v boju obstreljen. Težko ranjen se je privlekel domov in se skril v stelnji uti. Še preden so mu domačini lahko pomagali, je že bil pri Verjantu gestapo, ki je sledil Jožefu od Lobnika dalje. Ker gestapovci niso vedeli, kdo je, so vprašali starše, če ga poznajo. Oče in mati sta, zavedajoč se, da bojo pokončali celo družino, če v ranjencu prepoznajo sina, trdila, da ga ne poznata. Tudi ranjeni Jožef ni izdal svojih staršev, ki so morali biti priča nasilne smrti svojega drugega sina. Pred njihovimi očmi ga je gestapo ustrelil.

In prva postaja te tragične veške trilogije se je zgodila 26. 3. 1940 v cerkvi. Gestapo je neposredno po maši, še v žagradu (zakristiji) uklenili šmihelskega kaplana Antona Kuteja, ker je odklonil služenje vojaškega roka in ker je v formularjih vpisal slovenščino kot svoj materin, nemščino pa kot tuj jezik. Kutejev osebni križev pot se je končal 16. februarja 1944 v Dachau, v soboto, 26. marca, 54 let po njegovi zadnji maši v veški cerkvi, pa je bila na prav tem božjem hramu odkrita njemu v spomin in čast in nam v opomin spominska plošča.

S tem se zaključuje krog, ki zaobjema vso tragedijo medvojnih dogodkov v tej majhni, zasanjani podjunske vasi.

Takorekoč iz oči v oči s Kutejem: grob Verjantovih, tudi partizanov Jožefa in Cirila Šorli

primer v Večni vasi. Le malo kdo ve, da je na britofu zasanjane podpeške vasice, podružnice šmihelskega zvona, vidna vsa tragedija medvojne soraštva, ki ga je sprožil nacizem in žrtev, ki jih je zahteval upor koroških Slovencev proti napovedani narodni smrti. In le malokaterim je znano, da je tu, v večinsko slovenski vasi, ki je bila svojčas oporišče nacistične oblasti in središče upora proti njej, takorekoč v nevidnem trikotu razpeto vse medvojno nasilje, cinizem in boj za človečnost: grob partizanov, grob ortsguppenlajterja z vrezanim kljukastim križem in cerkev, ki je bila začetek križevega pota duhovnika.

Kratko o medvojni tragični zgodovini v Večni vasi

14. aprila 1942 je nacistična oblast pregnala z njene domačije Šonatovo družino in na izpraznjeno posest naselila Kanalca in zagrizenega člana nacistične stranke (PG=Partei-genosse) Wernerja Kühnkeja, ki je postal tudi Ortsgruppenleiter NSDAP. Kühnke je razvil pravcato strahovlado.

jasno, kajti Kühnke je tudi do svojih podrejenih bil neizpros in trd.

Pregon slovenskih družin in rastoče nasilje rjavega režima je privedlo do upora koroških Slovencev. Vse več fantov se je pridružilo partizanom, med njimi tudi Verjantova Jožef (*

Osamel tudi v smrti: Kühnkejev grob s kljukastim križem in runama smrti iz življenja

Andrej Šuster Drabosnjak: Komedijska od Zgubleniga sina Veliki petek, 1. aprila, ORF 2 ob 11.50

Drabosnjakov „Zgubljeni sin“ je vrh ljudskega izročila, ohranjenega v bukovniški dramski tradiciji. Nastal je okoli leta 1800, izpričuje izvirnost duha in barvitost jezika, prav to pa ga uvršča med dela žlahtne, še vedno žive tradicije ljudske igre na Slovenskem. Iz izročila je znano, da so Drabosnjakovo igro uprizarjali ljudski igralci. Igro, ki se poigrava s svetopisemsko priliko o „izgubljenem sinu“, televizija prikazuje v priredbi dr. Herte Maurer-Lausegger v izvedbi igralcev in godcev iz Roža, ki Drabosnjakovo delo interpretirajo v izvirnem kostanjskem narečju. Prav v Ko-

stanjah je Drabosnjak svoje pasijonske igre in komedije tudi igral, zapisoval ljudsko izročilo in ga v lastni ilegalni tiskarni tudi tiskal. Ohranjal je slovensko narečje vse dokler mu oblast ni s kiji razbila tiskarne, zažgala plod njegovega truda in dela na grmadi, njega pa vta knila v ječo, čeprav so njegovi rajmi peli „slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji“.

Igro je priredila Krščanska kulturna zveza v Celovcu, televizijska priredba pa je plod sodelovanja Televizije Slovenija in Slovenskega sporeda Avstrijske radiotelevizije.

Mirko Bogataj

Pet let Foto kluba Jesenice

23. maja 1989 leta so ustanovili Foto klub Jesenice kot drugi foto klub na Jesenicah, ki vključuje člane širšega območja. Zbrati so želeli vsaj dvajset članov, da bi lahko začeli na strokovnem področju. To jim je tudi uspelo, saj je danes v klubu 28 članov, med njimi vsaj polovica aktivnih foto ustvarjalcev. Vsi člani so bili soglasni z usmeritvijo foto kluba, oziroma s programom, ki so ga zapisali v pravilnik foto kluba. Osnovno delo kluba je usmerjeno na foto večere, ki jih pripravljajo vsakih 14 dni. Organizirajo klubske razstave diapozitivov in se udeležujejo razstav, ki jih organizira Zveza kulturnih organizacij Gorenjske. Da bi se Foto klub Jesenice širše predstavil, letos organizira medklubsko razstavo barvnih diapozitivov 6 x 6 cm

pod pokroviteljstvom Fotografске zveze Slovenije.

V počastitev petletnice delovanja Foto kluba Jesenice so pripravili razstavo barvnih in črno-belih fotografij svojih članov. Razstava je predstavitevne pomena in vsak član je imel možnost predložiti do deset fotografij v velikosti 30 x 40 cm. Komisija je iz predloženega gradiva za razstavo izbrala po štiri najboljše fotografije. Svoja dela v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah predstavljajo avtorji: Jaka Čop, Franc Črv, Miro Hrovat, Michael Kersnik, Janez Koželj, Alojz Mulič, Niko Prapotnik, Boris Prapotnik, Tomaž Rant, Jože Rozman, Izidor Trojar, dr. Boris Tancar, Tone Urbanc in France Urbanija.

Lojze Kerštan

Slovenski vestnik čestita!

za osebne praznike članom Društva upokojencev v Šentjakobu **Finu Jurič** iz Štebna pri Beljaku, **Gabrieli Schüttelkopf** iz Velike vasi in **Hanziju Schellandru** iz Moščenice;
gospe **Mariji Krautzer** iz Šentjakoba za rojstni dan;
gospe **Angeli Waldhauser** za 90. rojstni dan;
gospe **Mariji Ogris** iz Podna za dvojni praznik;
gospe **Mariji Olip** iz Podgrada za 85. rojstni dan in god;
gospe **Mariji Piskernik** iz Lobnika za dvojni praznik;
članom Društva upokojencev v Pliberku **Jožetu Pečniku** z Rut pri Bistrici, **Hele ni Hirm** iz Vogrč in **Rihardu Potočniku** iz Senčnega kraja;
gospodu **Tomiju Jugu** iz Železne Kaple za osebni praznik;
gospodu **Izidorju Lapajnetu** iz Koprivne pri Železni Kapli za rojstni dan;

gospe **Katarini Sliutz** iz Dobrle vasi za 70. rojstni dan;

gospodu **Ferdinandu Woschitzu**, Pestercu iz Dolne vasi pri Šmarjeti za 84. rojstni dan;

gospe **Giti Šest** s Humca za rojstni dan;

članom društva upokojencev Podjuna **Ani Kežar** s Hore, **Tiliji Pegrin** iz Mlinč, **Franciski Mitschej** iz Šentvida in **Anastaziji Polcer** iz Šentprimoža;

gospe **Emi Oraže** iz Sel za okrogli jubilej;
gospodu **Branku Trostu** za 40. rojstni dan;

gospodu **Gottfriedu Wautscheju** z Letine pri Šmihelu za rojstni dan;

gospe **Mariji Sadovnik** iz Čepič pri Globasnici za dvojni praznik;

gospe **Kati Perč** iz Rinkol za dvojni praznik;

članom kulturnega društva Peter Markovič za osebne praznike **Mici Rössmann** in **Simoni Mečina** z Reke, **Janiku Woschitzu** z Radiš, **Hildi in Martini Kanžian** iz Rožeka ter **Hanziju Gabrielu** z Brega.

Uši in **Romanu Schellandrovima** ob rojstvu petega otroka, deklice Katarine.

40 let tiskarne „Drava“

Tiskarna Drava sodi med najstarejša obstoječa tiskarska podjetja na Koroškem. V petek, 22. marca, jo je koroška gospodarska zbornica za štiridesetletno obrtno dejavnost odlikovala s častnim priznanjem. Poslovodji tiskarne Slavku Stickru so odlikovanje predali predsednik tiskarskega ceha Lettner, tajnik dr. Pirker in zastopnik gospodarske zbornice Pacher.

Prizadevni planinci iz Gozd-Martuljka

Gozd-Martuljek, prijazna vasica pod vznožjem Špika v Gornjesavski dolini, je vas planincev, gasilcev in lovcev. Med uspešnimi društvi v kraju je Planinsko društvo, ki v svojih vrstah združuje 236 članov, kar je za tako majhno vas izredno veliko. Kar polovica pa deluje tudi v Gasilskem društvu. Rutarški planinci se lahko pohvalijo, da imajo na svojem območju eno najlepših kanjonovskih dolin – Gornjesavski Vintgar, katerega pa bo potrebno še bolj propagirati v turistične namene. Planinci pa so tudi delavni. Vsa leta obnavljajo in markirajo poti za „Ak“, pod Špik in na Špik ter v Črne vode. V preteklem letu so se podali na izlet na Golico in na dan državnosti organizirali Slavkov memorial pod Špikom, obenem pa so pripravili tudi srečanje planincev pod Špikom. Prisotni so bili na tečaju za mlade vodnike na Vršču in na tečaju za športno plezanje v Bohinju. Za potrebe društva so lansko leto nabavili nekaj opreme, kot so plezalne vrvi in sidra. V zimskem času so aktivnosti popestrili s predavanjem o Švicarskih Alpah in se dresali na zaledenem tenis igrišču. Prisostvovali so tudi na otvoritvi Erjavčeve koče na Vršču. Planinsko društvo Gozd-Martuljek uspešno sodeluje z ostalimi društvi v kraju ter s planinskimi društvi v jese- niški občini in zamejstvu.

Tudi letos rutarški planinci ne bodo počivali. Pred kratkim so sodelovali na Mihovem smuku na Vršču, maja pa se bodo podali na turno smuko v Krnico. Če bo Turistično društvo Kranjska Gora podprlo akcijo, bodo uredili tudi pot k prvemu in drugemu slapu. Ker je pohod na Stol zaradi slabega vremena v preteklem letu odpadel, ga bodo skušali ponoviti letos. Na predvečer

državnosti bodo zakurili kres, na dan državnosti pa bodo pripravili Slavkov memorial pod Špikom, če bodo dovoljevale snežne razmere. Tudi letos se bodo udeležili tečaja za mlade vodnike in športno plezanje, s pomočjo Planinske zveze Slo-

venije pa bodo popravili pot na Špik. Rutarški planinci pa se bodo udeležili tudi tradicionalnega srečanja zamejskih planinskih društev, ki bo letos na Sveti Hemi na avstrijskem Koroškem.

Lojze Kerštan

Rožanski izobraževalni teden

Izobraževalni tedni lahko nudijo organizacijsko-tehnični, regionalni in pa tudi vsebinski okvir za izobraževalne dejavnosti krajevnih društev. Toda če je ta okvir samo formalne narave, je vprašanje, zakaj je sploh potreben. Potrebe so ponavadi vsebinsko utemeljene. Po normalni logiki to pomeni, da je vsebina opredeljena z izobraževalno potrebo v določenem kraju. V primeru Rožanskega izobraževalnega tedna pa se programska usmeritev vedno bolj nagiba v pasivno recepcijo vsakdanje prireditve kulture.

Ko so se snovali programi prvih Rožanskih izobraževalnih tednov pred mnogimi leti, je med krajevnimi društvi bila dejansko živa želja po izobraževanju. Temu ustrezno so se programi bolj ali manj tudi oblikovali. Toda v zadnjih letih pa se na sporedih nekako pojavlja vse tisto, kar se dela med letom ob ali mimo izobraževanja v kulturi. Koncerte, gledališke predstave in razstave imajo krajevna društva skozi vso leto, zakaj jih torej „silimo“ še v okrilje Rožanskega izobraževalnega tedna? Je zmanjkalo fantazije ali ni domiselnih predstav, kako bi se nekoliko bolj resno lotili izobraževalnega dela?

Receptov ne bi hotel nobe-

nemu vsiljevati. Reči pa je treba, da so predavanja in diskusije o različnih temah, seminarske oblike pridobivanja znanja in recimo projektne raziskave o vsakdanji vaški kulturi tista zvrst izobraževanja, ki bi vsaj opravičila izvedbo Rožanskega izobraževalnega tedna. Tega vsepovsod v društvih primanjkuje, in to ne samo v času ponesrečeno zasnovanih izobraževalnih tednov. Če so že preminili Koroški kulturni dnevi, pa bi vsaj „decentralizirana“ oblika izobraževanja – oblika izobrazbe, ki se približa najširšim predstavam ljudi na podeželju, to je izobraževanje v društvih in v vaseh – morala vzbuditi več zanimanja. Svebuda se tudi to lahko poraja brez formalnih okvirov kot so razni izobraževalni tedni. Izobraževanje naj bi bilo nepretrgano na dnevnem redu v kulturnem življenju. Če pa že kdo hoče imeti svoje izobraževalne tedne, zakaj ne! Odločilno je le, da je izobraževanje, ne pa običajna prireditvena kultura na sporedu.

Nekatere prireditve zadnjega izobraževalnega tedna so bile vsekakor zanimive, toda Rožanski izobraževalni teden ni tisto, kar bi lahko brez pridržkov imenovali izobraževanje.

Janko Malle

Feri Lainšček predstavlja v Tinjah roman o ogroženem plemenu v Prekmurju:

„Namesto koga roža cveti“

V sredo, 6. aprila, se bo v do-mu v Tinjah ob pol osmih na-daljevala serija literarnih večer-rov, ki jo pod geslom „Naša be-seda – naša domovina“ prireja-ta v sodelovanju dom prosvete v Tinjah in Slovenski spored ORF-a. Doslej so literarne ve-čere oblikovali pisatelji Miloš Mikeln, Igor Torkar, Boris Pa-hor in pesnik Milan Jesih.

V središču srečanja s plodovitim slovenskim avtorjem Ferijem Lainščkom v sredo 6. aprila bo predstavitev romana „Namesto koga roža cveti“. Za svoj roman, ki z veliko lju-

beznijsko govori o ogroženem ciganskem plemenu v Prekmurju, je Feri Lainšček leta 1992 dobil Kersnikovo nagrado in obenem je roman bil razglašen za najboljši slovenski roman leta. Roman „Namesto koga roža cveti“ je bil tudi izhodišče za celovečerni slovenski igrani film, ki bo prav v teh dneh dokončan. Pri celovski Mohorjevi založbi pa bo v kratkem izšel prevod romana v nemščino.

Sreda, 6. april, 19.30, Dom v Tinjah: Feri Lainšček „Namesto koga roža cveti“. Pogovor z avtorjem, ki bo bral iz romana, bo vodil Horst Ogris.

„film mladje“ Koroške dijaške zveze predstavlja tri nove koroške slovenske filme

filmski večer

v petek, 15. aprila 1994, ob 20.00 uri v stari šoli v Šentjanžu

„Govorice“

najboljši amaterski film, dobitnik deželne nagrade scenarij: Štefan Hafner

„Karavanke“

dve mentaliteti – dva obraza – ena šola film je nastal v sodelovanju z dijaki Dvojezične trgovske akademije in Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu

„Uklenjeni Prometej“

„Teatr Trotamora“ je posnel tudi igrani film režija: Marjan Sticker

Projekcija na veliko platno kot v kinu!

Jezik je duša

JANKO MESSNER

Skaterji so nemogoči vsiljivci na Koroškem!

(NT, 11. 2. t. l.)

V zadnjem razmišljanju je bil govor o tem, kako naši dija-ki „prirejajo žure v garaži“, namesto da bi se tam s e s t a j a l i, še bolje: s h a j a l i.

Danes si oglejmo njihovo nepotrebno angleženje: „Za to prireditve so povabili tudi znane skaterje iz Ljubljane, ki so pokazali udeležencem prireditve svoje znanje na skate-boardu.“

V prvem hipu sem pomislil, da so po pomoti zapisali „iz Ljubljane“ namesto „iz Anglije“, kajti ti znameniti „skaterji“ se v našem jeziku še zmeraj imenujejo **drsalci** in **drsalke** (Schlittschuhläufer(in)) ali pa, če ima priprava kolesčke – **kotalkarji** in **kotalkarice**, Rollschuhläufer(in), njihov šport pa drsanje in k o t a l k a n j e. V tem primeru smo Slovenci – kakor tudi Nemci – celo na boljšem, ker razlikujemo s posebnimi besedama, katero pripravo mislimo – drsalke ali kotalkarice, kraj pa, kjer to vrsto športa gojimo, ali drsališče ali kotališče.

Lepo bi bilo, če bi učitelji telovadbe skrbno bedeli nad nevarnostjo, da nam zavladajo poleg vsiljivih nemčizmov na Koroškem zdaj še čez Ljubelj uvoženi anglicizmi! Tam jih je čedalje več, kakor Janez Gradišnik – ves zaskrbljen – ugotavlja v jezikovnem priročniku za dobro slovenščino, z značilnim naslovom SLOVENSKO ANGLEŠKO. Naj na tem mestu omenim, da imamo za novi (precej nevarni novi šport z dogam podobnimi kratkimi deskami „snowboard“ lepo slovensko besedo d r s a n j e (na snegu), pripravo pa s n e ž n a d e s k a.

Že nekaikrat sem govoril o domačem „mogoč-a-e“ namesto ruskega „možen-žna-žno“. Tako je zapisal poročevalec NT: „... do konca tega šolskega leta nič ni možno, namesto nič ni m o g o č e, kakor SP priporoča tudi: m o g o č primer, v vseh m o g o č i h zvezah, kolikor m o g o č e daleč, če le m o g o č e in tudi samostalni m o g o č n o s t namesto „možnosti“, namesto „po možnosti večji“ p a r a j š i v e č j i, če m o g o č e v e č j i in namesto „do zadnje možnosti“ d o k l e r g r e.

EU in gorske kmetije – ni vzroka za vriskanje!

EU-praganda nam neutrudljivo ponavlja, da so pogajanja v Bruslju, v zadevi gorskih kmetij, bila velik uspeh. Kako je to razumeti?

Pri vstopu Avstrije v EU bi gorski kmetje in kmetje v takozvanem „neugodnem območju“ dobili v okviru direktnih plačil okoli 2,2 milijard ATS. Avstrija si lahko za razmejitev agrarnega območja, ozirajoč se na Nemčijo, Francijo in Italijo, izbere najugodnejše kriterije. S tem je zagotovljeno, da kmetije, ki so nad 600 metrov nadmorske višine in kmetije nad 500 metrov nadgorske višine pri povprečni strmini (naklonski kot = Hangneigung) 15% dobijo podporo za gorske kmete. Vse kmetije, ki so premajhne (manjše kot 3 ha), ali zaradi ekstremne lege ne morejo preživeti s pomočjo omenjenih podpor, lahko Avstrija podpira dodatno iz svojega žepa.

To zveni zaenkrat kar v redu. Pri natančnejšem ogledu pa je treba pomisliti na sledeče:

1) za gorske kmetije bo morala več podpora (do zdaj 1,1 milijard ATS letno), ampak 75% vseh podpor mora Avstrija prispevati iz svoje blagajne. Podpore za kmetije v „neugodnih območjih“ mora Avstrija zaenkrat docela sama plačati. Šele po enem letu se lahko računa s prispevkom s strani EU. Po desetih letih se bodo podpore ponovno preverile. Za podaljšanje so tedaj lahko me-

rodajni že čisto drugi kriteriji. 2) V slučaju pristopa k EU mora Avstrijsko kmetijstvo dovoliti inozemski konkurenci takojšen pristop k avstrijskemu trgu. Nizke cene inozemske konkurence pa se smejo le 4 leta izenačevati z dodatnimi podporami. Pri tem je treba iz leta v leto zniževati te podpore.

EU je pri pogajanjih dosegla takojšen dostop do Avstrijskega agrarnega trga. To pa je tudi bistvena točka in jedro rezultatov pogajanja. Kajti s tem lahko inozemska konkurenca z dampinškimi cenami iztrga domačemu kmetijstvu svoj lasten trg. Kljub nekaterim znižanim cenam za obratna sredstva ni pričakovati, da bodo avstrijski gorski kmetje po 4 letih izgubljene tržne dežele zopet dobili nazaj.

– Tudi pri povišanju števila živali ostanejo za gorskega kmeta produkcijski stroški višji

– Pri EU pogajanjih so Avstriji odobrili omejen mlečni kontingent za samo 2,6 milijona ton mleka letno. Za leta 1991 je avstrijska mlečna produkcija znašala 3,3 milijona ton.

– Naše območje upanja, trg v zgornji Italiji, je že danes preplavljeno z mlekom nizke cene iz Bavarske.

– Pri govedini velja Avstrija na italijanskem trgu kot poceni ponudnik, ker so naši produkti finančno močno subvencionirani

– Pri programih z blagovno znamko ima inozemska konkurenca veliko prednost. Ne

preostane več dosti časa, da se nadoknadijo zamujeni ukrepi glede marketinga.

Pri izgubi tržnih deležev v tuzemstvu, ki nas čakajo, in pri težki poziciji na inozemskem trgu je pričakovati, da se bo odvisnost gorskih kmetov od podpor povečala. Celo programi za kulturno krajino situacije le malo razobremenijo, ker raste nevarnost, da se v mnogih predelih razdelita kmečka proizvodnja in nega krajine. Padanje cen za kmečke proizvode skorajda ni mogoče v tolikšni meri ujeti s podporami za negovanje krajine, da bi ostalo kmetovanje tudi za mladino še atraktivno. Premočno jim je zasidrano v zavest, kako zelo je njihovo preživetje odvisno od volje večine. V gorskih regijah je že danes skorajda vsaka druga kmetija brez naslednika.

Čeprav se vedno spet poudarja kako važno je kmetijstvo (predvsem gorskih kmetov) za cvetoč turizem, se še nekaj tednov pred glasovanjem o pristopu k EU ni našlo rešitve med kmetijstvom in turizmom. Prav tako še ni, če izvajamo podpore za „neugodna območja“, rešitev v smislu regionalne izravnave za tiste gorske kmetije, ki bodo na prostem trgu zapostavljene zaradi oddaljenosti tržišč in pomanjkanja turizma.

Dr. Hans Madritsch
Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)

O porodnih bolečinah očetov

Na Radišah je mladina zaigrala humoresko Ephraima Kishona „Rodil se je oče“

Kdo ga ne pozna, izraelskega pisatelja in humorista Kishona, ki zabava takorekoč ves svet, saj so pripetljaji, ki jih opisuje, tako vsakdanji, blizu so nam in verjetno ni nikogar, ki bi se v tem ali onem položaju, o katerem piše, ne prepoznal. Prav tako je nekaj vsakdanjega za ves svet rojstvo otroka. Toda kar je vsakdanje za ves svet, še dolgo ni tudi za posameznika. Nervoza, pričakovanje, strah pred morebitnimi nevarnostmi so skupni vsemu človeškemu rodu. Zato je zgodba o očetju, ki je skoraj ob razum v dolgih urah čakanja, tako simpatična. Satiro je za oder priredil jeseniški igralec Miran Kenda.

Domači režiser Nužej Wieser je vloge poveril tokrat izključno mladim igralcem in človeku kar srce zaigra, ko vidi toliko kulturniškega naraščaja!

Največji zalogaj je moral zgristi Aleksander Tolmajer, očka „in spe“, ki se je lepo stopnjeval skozi predstavo. V začetku še nekoliko negotov pa je v drugem delu odkril svojo mimiko – norčevati se iz sebe pa ne zna vsak, zato zasluži pohvalo in predvsem vzpodbudo: kar tako naprej. Kdor si na odru „upa“ in nima kompleksov, si bo osvojil publiko!

Tudi Justo Pisjak, bodeča neža v sprejemni pisarni, je bila nadvse zabavna in sproščena v predpisani robotosti. V roju

čakajočih očetov pa je seveda dominiral Manfred Tolmajer, „star maček“, kar zadeva odrsko očetovstvo in pa tudi igralsko izkušnost. Eden od teh očetov več ali manj brez teksta pa je pritegnil pozornost: Boris Povše, ki je z neobglenim mečkanjem kovčka povedal več kot bi morebiti z besedami! Bravo!

Tamara Woschitz, Tatjana Tolmaier in Sabina Thaler so bile energične ženske, ki so v tem za moške tako strašnem položaju suvereno obdržale trezno glavo. Bodoči očetje: Niko Wieser, Tomi Rogaunik, Marijan Woschitz, Robi Pich-

ler in Sandi Ogris so dobro pokazali zgubljeno nervozo.

Zelo učinkovita je bila scena, katero si je namislil sam režiser. Tonske efekte je prispeval Gabrijel Lipuš, odrsko tehniko sta oskrbovala Adrian Povše in Hanes Tolmaier.

Na kratko še: predstava je zabavna, natančno narejena, vse je imelo svoj smisel na odru, tudi izgovorjava je bila dovolj čista. Edina pripomba: malce več turbulentnosti, razgibanosti bi ne škodovalo, vsaj proti koncu ne. Ampak zdaj, ob ponovitvah, bo vsak igralec lahko še poiskal dodatno žilico humorja. Temu se reče kreativnost in prepričana sem, da je na Radišah ne manjka! S.W.

Bodoči očetje v čakalnici so samo v napoto

Umrli je Mirko Brežjak

Plaznica-Šentlipš. Bliskovito se je raznesla po vsej Koroški vest, da je v celovški bolnišnici po težki bolezni umrl Mirko Brežjak, p. d. Šemun na Plaznici. Iz vseh krajev naše zemlje so prihiteli Mirkovi sorbci, sorodniki, prijatelji, znanci, da se posloje od pokojnika in mu izkažejo zadnjo čast in zahvalo za njegovo veliko delo za obstoj naše narodne skupnosti; katerega truplo smo 12. marca položili k večnemu počitku na šentlipško pokopališče.

Šemunova-Brežjakova družina, in katere je izhajal pokojni Mirko, leži visoko gori na Plaznici v čudovitem kraju miru in razgleda, pa ni samo uživala te samote, temveč je budno spremljala, kaj se spodaj v dolini dogaja. Ko je prišel pri nas na oblasti fašizem, so se vsi Šemunovi, kakor mnogi drugi koroški Slovenci, zavedali svoje dolžnosti, da podprejo in sodelujejo z narodnoosvobodilnim gibanjem. Zavedni in svobodoljubni Brežjakovi so se tukaj povezali s partizani in jih vsestransko podpirali. Borcem za svobodo so bila vrata domačije vedno odprta in pomoč zagotovljena. V tej veliki stiski za obstoj in svobodo je Šemunova družina mnogo doprinesla in žrtvovala. Že leta 1943 so nacistični biriči pridrveli k Šemunu, da odvedejo od dela na polju očeta Mirka, Franca Brežjaka, ga aretirajo in odpeljejo v gestapovske zapore, naposled pa pošljejo v KZ-taborišče Mauthausen na Gornjem Avstrijskem in ga tam pokončajo. Kljub tej trnovi poti in hudem udarcu za svojce pa Brežjakovi niso izgubili vere v pravico in zmago med tiranom. Tako sta tedaj komaj 15-letni

Mirko in njegov brat Franci vstopila 44. leta v partizanske vrste, da z orožjem v roki branita svoj in ves slovenski rod pred okupatorjem. Tudi pokojnikova mati se je s hčerikama pridružila partizanskemu gibanju.

Ponosna partizanska mati – borka pa je darovala vso živino zapuščene domačije partizanskemu gibanju, kar je tedaj ogromno pomenilo za preživetje sestradanih borcev. Le malo je bilo takih herojskih družin, kot je bila Brežjakova.

Leta petinštiridesetega, ko je bilo konec tisočletnega kraljestva barbarstva, so se vračali na svojo oropano domačijo Šemunovi, le oče se ni mogel odzvati klicu svobode, za katero je dal svoje življenje.

Mladi Mirko pa je s svojo zavestjo, ponosom in družabnostjo začel obnavljati opustošeni dom in začel novo življenje. Poiskal si je življenjsko družino, katera mu je pomagala prenašati vse dobro in slabo. Rodilo se jima je troje otrok, fant in dve deklici. Pokojni Mirko je s svojo ženo s pridnostjo in iznajdljivostjo preuredil domačijo za kmečki turizem in bil s svojo gostoljubnostjo znan daleč naokoli. Izredno rad je prepeval in mnogo pel pri raznih zborih.

Smrt njegove žene, katera je umrla šest tednov pred njim, ga je hudo prizadela in verjetno prav zaradi te žalosti je tako kmalu odšel za njo.

Besede slovesa je ob odprtem grobu spregovoril za Zvezo koroških partizanov podpredsednik ing. Peter Kuhar.

Naj mu bo domača zemlja lahka. Otrokom izrekamo naše globoko sožalje.

Lipej Kolenik

Gradimo največjo trgovino s pohištvo na zgornjem Koroškem

Preurejamo Rutar Center v Beljaku v enega največjih in najsodobnejših nakupovalnih centrov za pohištvo.

To je priložnost za vašo kariero!

Izkoristite možnost za vstop in kariero v pohištveni panogi.

Za oddelke: pohištvo, domače tekstilije, svetilke, talne obloge, orientalne preproge, butik, Trendmarkt hčemo za takojšnji vstop

- vodje oddelka
- svetovalce ali svetovalke za bivalni ambient (mizar, arhitekt za notranjo opremo, absolvent višje tehnične šole)
- svetovalce ali svetovalke za projekte
- prodajalce ali prodajalke
- dekoraterje ali dekoraterke
- sodelavce ali sodelavke za informacijo in blagajno
- mizarje ali mizarke za montažo

Radi vam nudimo možnost prekalifikacije.

Možna je tudi delna zaposlitev.

Prosta mesta za svetovalce ali svetovalke za bivalni ambient in mizarje tudi v Dobri vasi in Št. Vidu!

Če želite sodelovati v ekspanzirajočem podjetju z dobrimi možnostmi za napredovanje, pošljite svojo pismo prošnje centralni upravi v Rutar Center Dobla vas, Eisenkappelerstraße 10, 9141 Dobla vas, telefon (0 42 36) 21 81-25.

PRILožNOST PRI RUTARJU

RUTAR CENTER

ŠIRITE SLOVENSKI VESTNIK

Na izletu v Italiji, Franciji in Monaku

Že lani je Zveza slovenskih žena v Celovcu pripravila nekajdnevni izlet na vzhodno Azurno obalo. Uspeh izleta je bil popoln in tako se je tudi letos na vabilo odzvalo izletnikov za poln moderni Sienčnikov avtobus. Vedeli pa smo tudi, da nas šofer Hanzi Wutte spet varno vozi po cestah Italije, Francije in Monaka. Nekateri smo šli na ta izlet že drugič. Nekaj privlačnega je v tem ozračju ob Ligurskem morju in kamnitem svetu Provanse. Tudi svetovno znani francoski slikar Paul Cézanne, ki je bil tu rojen, je ljubil ta prelepi košček sveta. Med številnimi drugimi slikami velike vrednosti je naslikal tudi romantično sliko Velika pinijska

ki je prebičana od viharjev, a ponosno stoji na svojem mestu. Motiv je našel prav v kraju, ki smo ga obiskali. Tudi mi smo videli premnogo takih pinijskih, palm, kaktej in vse prelepe rastlinje, ki poživlja to pokrajino. Nismo pa mogli videti prelepega cvetja, ki je tokrat bilo še pod varnimi strehami številnih rastlinjakov cvetja, predvsem v okolici San Rema. Ko pa se bo razcvetelo, bo razprodano na vse konce sveta.

V mestecu Bordighera, 12 km oddaljenem od San Rema, je prepolno vitkih palm, ki jih je tja prinesel Sv. Ampelino iz Egipta okoli leta 400.

Predno smo se z avtobusom

pripeljali do parkirnega prostora pred botaničnim vrtom, nas je kot obmejni znak pozdravil lep bel steber z oznako države: Monako. Botanični vrt je eno samo veliko čudo in kak-teje v njem so veličastne.

Monte Carlo je glavno mesto Monaka z mnogimi renesančnimi in modernimi stavbami. Ena najlepših je gotovo Casino, kjer je svetovno znana igralnica. To so odprli leta 1863 in že več kot 130 let prinaša dobiček mestu in kneževini. V stavbi pa so še druge krasne dvorane, gledališče in kabaret. Za dobro počutje petičnih gostov je poskrbljeno v polni meri.

Na skalnatem platoju, kjer je nad mestom knežja palača, je tudi mogočna stavba, v kateri je Oceanografski muzej. Tu smo videli vsa čuda morij in oceanov, ribe, male in velike. Nikoli bi človek ne mislil, da je podvodni svet tako čudovitih barv.

Knežja palača je bila nekoli-ko osamljena, čeprav je visela na njej zastava v znak, da so njeni prebivalci doma. Po parku in sprehodnih poteh pred palačo so nas očarale bujno cvetoče kamelije. V katedrali pa mirno počivajo umrli člani družine Grimaldi z lepo kneginjo Grazio Patrizio.

Nizza je središče francoske Azurne obale. Nekateri jo imenujejo tudi mali Pariz. Šteje okoli 400.000 prebivalcev. Mi smo se sprehodili po njenem cvetličnem trgu, polnem prekrasnega cvetja, ki pa nikakor ni poceni. V Nizzi smo imeli izvrstno kosilo v tipični provansalski restavraciji. Med drugim smo videli v Nizzi veliko zanimivost (ruska bazilika, hotel Negresco, nebroj lepih cerkva, gledališče itd.) Čudovit in mogočen je tudi vodnjak z vodomatom in letališče, s katerega vzletajo letala, kakor da bi se dvignila iz morskih valov. Letališka steza je speljana daleč v morje.

Zadnji dan našega bivanja v San Remu smo se peljali na deželo, v dolino reke Nervia. Spotoma so nam prijazni vrtnarji dovolili, da smo se sprehodili po enem od številnih rastlinjakov. Tu smo lahko videli, kako trudapolno in natančno je delo vrtnarjev. V mestecu Pigna (Pinja) smo gledali navzgor na skalnato po-

bočje, kjer je kot orlovsko gnezdo majhno mestce Castel-Vittorio. Naprej po dolini so nas pozdravljali nasadi nežnih rumenocvetičnih mimoz. Nad malim mestcem Dolceacqua, 21 km od San Rema, kraljuje mogočni stari grad. Staro mesto je zelo slikovito z eno glavno ulico, po kateri sva šli lahko vstric samo po dve udeleženci izleta. Cerkev, svetlo in temno zelena ter bela z zlatimi obrobami. Po rebreh in v tej dolini raste znano rdeče vino Rossese. Poskusili smo ga v prijetni točilnici, kjer smo lahko kupili tudi olivno olje, ki ga pridelujejo tam okoli. Na pobočjih, ki obkrožajo dolino, je mnogo nasadov oljk, mimoz in evkaliptov.

Kosilo v restavraciji hotela Lagobin in v kraju Rocchetta Nervina je bilo obenem pestro in izdatno. Še plesali smo ob muziki prijetnega muzikanta Gigija. Z nami so plesali tudi izletniki iz nekdanjega vzhodnega Berlina.

V mestu San Remo smo se nekateri skoraj izgubili. Prevzele so nas zanimive stavbe, trgovine in parki z lepim cvetjem. Še o hotelu, kjer smo imeli 3 polpenzione, moram povedati samo dobre stvari. Hotel Bobby v Sanremu ima 3 zvezdice, je lep, udoben in ne prevelik. Iz jedilnice se vidi naravnost v čudovito čisto kuhinjo, od koder prinašajo na mize okusno hrano.

Ker pa nadvse drži slovenski pregovor: „Povsod je lepo, doma pa najlepše“, smo se četrtri dan zjutraj polni lepih vtisov odpeljali domov proti Koroški. Zahvaljujoč se šoferju Hanzi-ju, smo tja tudi srečno prispeli.

Vera Amenitsch

MONACO - MONTE-CARLO

Zbornik o dr. Alojzu Kuharju

Za razliko od nekaterih drugih Slovencev sem se z dejstvom, da je Prežihov Voranc imel znamenitega pa malo znane brata Alojza srečal razmeroma zgodaj – tam nekje leta 1965 ob obisku Vorančevega groba za taborskim obzidjem hotuljske cerkve, kjer je ob Vorančevi (1893–1950) tudi Alojzova (1895–1958) nagrobna plošča, še malo temeljiteje pa okrog leta 1970, ko sem kot urednik slovenjograškega radia imel nekaj težav zaradi izjave dr. Franca Sušnika v neki spominski oddaji za Voranca. Povedal je namreč nekaj več o vseh štirih bratih Kuharjih, od katerih da moramo vsaj dva, torej tudi Alojza, šteti med najpomembnejše Slovence, če že ne tudi Avgusta, ustanovitelja in dolgoletnega urednika glasila Koroški fužinar, in navsezadnje tudi Ivana, ki so ga med vojno kot toliko drugih žrtev za domovino Nemci ubili zgolj zaradi tega, ker je bil Slovenec. No, zaradi tiste Sušnikove izjave, ki se je nanašala na Alojza, se je nekdo pritožil na najvišja politična mesta republike in moral sem na zagovor – brez kakršnihkoli drugih posledic, saj navsezadnje Slovencev z dvojnimi doktoratom – na pariški Sorboni in univerzi v Cambridgeu – res ni posebno veliko.

Proti koncu leta 1992 so v

Kotljah praznovali 625-letnico župnije. Povezali so jo s simpozijem o Alojzu Kuharju, duhovniku, diplomatu, politiku, časnika in radijskem komentatorju. Dobro leto pozneje je z letnico 1993 pri založbi Studia Slovenica v Ljubljani izšel naslovni zbornik v obsegu 220 strani običajne velikosti. Uredil ga je Tone Sušnik, odličen poznavalec Vorančevih del in vseh hotuljskih Kuharjev. Že v svoji uvodni besedi poudarja, da gre za zamolčanega, nepri-znanega Slovence – za izjemno svetovljansko in znamenito osebnost, kot jih ima koroški kot poleg njiju z Vorancem le še v doktorjih Francu Sušniku in obeh Kotnikih, Sušniku in Janku. V uvodnem delu knjige je poleg tega objavljen še nagovor škofa dr. Franca Krambergerja ob omenjeni obletnici fare, ki se v nadaljevanju posveča dr. Alojzu Kuharju, za ves slovenski narod zaslužnemu koroškemu rojaku. Zanimivost: omenja tri Alojzove doktorate, kar bi že terjalo kakšno urednikovo pojasnilo, saj on sam kot večina drugih navaja le dva in tak podatek najdemo tudi v 6. zvezku Enciklopedije Slovenije (Boris Mlakar) iz leta 1992.

Od šestih referatov na simpoziju v Kotljah jih v zborniku beremo le štiri, ker dr. Feliks J. Bister in mag. Vinko Ošlak

svojih prispevkov (Kuharjev govor ob 40-letnici prve slovenske vlade 1958 v New Yorku, Kuharjev govor na evharističnem kongresu 1935 v Ljubljani) žal nista pripravila za objavo. Začetni referat **Dr. Alojz Kuhar – rod in življenje** je imel Tone Sušnik. Z množico zares zanimivih in uporabnih podatkov in z vključenim odlomkom očeta dr. Franca Sušnika nam prikaže zemljepisno, zgodovinsko in kulturno podobo Kotelj, kjer so se Kuharji naselili koncem 18. stoletja. Takorekoč vsi so bili slovenski narodnjaki, skoraj nenehno v spopadu z nemškutarstvom, zelo nasilnim tudi v hotuljskem okolju in še zlasti na tamkajšnji „ljudski“ šoli, kot smo brali tudi v Vorančevih spisih.

Prispevek **Alojza Kuharja knjiga o pokristjanjenju Slovencev** je delo dr. Marijana Smolika. Gre za Alojzovo cambridško disertacijo z enakim naslovom in zelo pomembnim podnaslovom **Slovenska narodnostna meja v Vzhodnih alpah**. Strokovnjaki to celotno obsežno in temeljito delo uvrščajo med najpomembnejše raziskave o zgodovini Slovencev, toliko bolj, ker jo je neposredno odprlo angleško ameriško znanstveno svetlo. Zvemo, da ga je zelo cenil tudi slavni svetovno znani zgodovinar Francis Dvornik (navedeč iz prispevka) in to pisal v svojem predgo-

voru k ameriški izdaji dizertacije v letu 1958. Nekoliko pa danes gotovo preseneča, da ima pariška disertacija naslov Vloga nafte v svetovnem gospodarstvu.

Zelo tehtna je razprava dr. Avgustina Malleja **Poglavje iz tragedije koroških Slovencev** o okoliščinah in poteku koroškega plebiscita. Tako Malle kot Kuhar tu obravnavata slovensko-avstrijsko nemške odnose zlasti v tem stoletju, pri čemer Malle ugotavlja, da gre za vsega upoštevanja vredno študijo, ki pa jo hočejo, tokrat za razliko od slovenskih, povsem zamolčati „uradni“ avstrijski „znanstveni“ viri. Nedvomno najzanimivejši in na določen način najcelovitejši pa je prispevek Dr. Alojz Kuhar – izredni Slovenec akademika dr. Antona Trstenjaka, ki je vse brate Kuharje dobro poznal že na osnovi dejstva, da je bil Avgust njegov gimnazijski sošolec. Alojza ocenjuje kot izjemno sposobnega in ustvarjalnega na vseh področjih njegovega dela. Nadalje zvemo, da bi bil politično še veliko bolj uspeh, ko bi mu bil bolj zaupal dr. A. Korošec, še več pa o medsebojnih odnosih med Vorancem – v politiki idealističnim komunistom, Alojzom – povsem doslednim katoličanom in menda še najbolj nemško naravnanim Avgustom. Dejstvo, da domobranci niso sledili Kuharjeve-mu pozivu iz Londona, naj se

pridružijo partizanom, ocenjuje kot politično zaslepljenost in napako, svojemu srečanju z ocfarjem Vorancem v letu 1941 pa pripiše, da mu je najbrž rešilo življenje. Prav dejstvo, do so brate Kuharji, čeprav vsak v drugem taboru, človeško vedno držali skupaj kot bratje, pa dr. Trstenjak Slovencev postavlja za zgled v današnjem političnem življenju, ki naj v korist slovenstva složno sodelujejo kljub nazor-skim razlikam.

Preostali del knjige sestavljajo razdelki Kuharjeva dela (kot najboljše Poglavlje iz tragedije koroških Slovencev, tu pa sta še oba že pri simpoziju omenjena govora ter znameniti Govor slovenskim domobrancem na BBC 11. 9. 1944), Kuharjeva pisma sorodnikom in nekaterim somišljenikom, Spomini na dr. Alojza Kuharja (f. 1. – brez urednikovega pojasnila, za koga gre; Dore Žebot-Lavrenčič, Draga Lavrenčiča in Geoffreya Stuttarda, ter Nekrologi, vsi po vrsti objavljeni v begunskem in izseljen-skem tisku. Gotovo najpomembnejšega je napisal knji-ževnik Ruda Jurčev. Nekaj jih je objavljenih le v angleščini, kar celoti ni najbolj v prid. Prav ob koncu knjige pa najde-mo še lepo fotoreportažo z omenjenega simpozija.

Franček Lasbaher

Sodelovanje z Ukrajino se nadaljuje in utrjuje „Nove poti v jezikovnem pouku v šoli“

Po razpadu Sovjetske zveze opazamo, da se Ukrajina na različnih področjih odpira drugim državam. Prihaja do kontaktov med univerzami, da po bratenja z raznimi mesti in regijami ter do povezovanja na gospodarskem področju. To še posebno opazamo v Zakarpattju, s katerim ima Koroška že nekaj let dobre stike.

Zakarpattje je po tradiciji večjezična in večkulturna regija. Zato je razumljivo, da obstaja ravno tam veliko zanimanje za učenje jezikov. Ker so bile meje nekdanje Sovjetske zveze dolgo časa zaprte in ni bilo mednarodnega sodelovanja, ni prišlo do bistvenega razvoja v učenju tujih jezikov oz. v medkulturnem učenju. Manjkala je povezava med jezikovnimi strokovnjaki drugih dežel. Da bi odpravili te pomanjkljivosti, so v Ukrajini v zadnjih mesecih izdelali vrsto programov. V sklopu teh so jezikovni institut LIK v Užgorodu, ministrstvo za vzgojo ter „International Renaissance Foundation“ organizirali enotedenski seminar pod naslovom Nove poti v šolskem jezikovnem pouku, katerega se je udeležilo 60 učiteljev francoščine, angleščine in nemščine iz vseh predelov Ukrajine. V okviru seminarja so se udeleženci seznanili z novimi metodami v jezikovnem pouku in zato primernimi učnimi pripomočki iz drugih dežel. Pri organizaciji tega seminarja, ki je bil v času od 14. 2. do 18. 2. 1994 v Užgo-

rodu, je sodelovala tudi Barbara Rachor od kooperative Longo mai iz Železne Kaple. Bistveno je vplivala na odličen potek seminarja. Uspelo ji je, da so ta seminar velikodušno podprli med drugimi tudi naše ministrstvo za pouk in umetnost, ministrstvo za zunanje zadeve, vzhodnoevropski inštitut ter Evropski svet. Po njeni zaslugi in zgoraj omenjenih se je iz Avstrije udeležilo seminarja nekaj referentov, ki so tudi pripomogli, da je seminar izvrstno uspel.

Medtem ko so referenti iz Amerike, Kanade, Francije in Nemčije delali s skupinami učiteljev francoščine in angleščine, smo se referenti iz Avstrije posvetili skupini učiteljev nemščine. V avstrijski skupini sem kot referentka sodelovala tudi jaz.

Dr. Dirk Lyon, nastavljen pri pedagoškem inštitutu v Grazu, je predstavil delo iz svojega področja „Izobraževanje učiteljev nemščine v tujini“. Ker so se informacije o nemškem jezikovnem prostoru odvijale do sedaj zgolj preko Goethejevega inštituta v Münchnu, je bila Avstrija za večino udeležencev precej neznan. Tako so bili učitelji zelo hvaležni za delovne podlage, ki obravnavajo Avstrijo in njeno literaturo. Poleg tega jim je nakazal tudi možnost o nadaljnjem izobraževanju v Avstriji.

Mag. Maria Hirtenlechner z Dunaja pa je predstavila svojo knjigo „Lesen ist mehr“. S po-

močjo te knjige so učitelji in učiteljice nemščine spoznali različne možnosti jezikovnega pouka, ki nam jih nudijo spodbude, katere srečujemo vsepovsod vsak dan.

Najbolj pa so se učitelji razveselili razstave didaktičnega materiala, ki sem ga prinesla s seboj. Učiteljem v Ukrajini primanjkuje skoraj vsega – delovnih podlag, knjig učbenikov, učnih pripomočkov in različnega didaktičnega materiala, kar bi potrebovali, da bi bil jezikovni pouk čim bolj privlačen in da bi bili učenci čim bolj motivirani za učenje.

Še posebno pa so jih zanimale moje izkušnje v dvojezičnem pouku, ki sem jih nabrala v več letih poučevanja na naših dvojezičnih šolah. Predvsem je prišlo do izraza dejstvo, da je treba biti samoiniciativen in si potrebne in ustrezne učne pripomočke izmisliti, razviti in narediti kar sam, da je jezikovni pouk za otroke lahko interesanten. Treba je izkoristiti dejstvo, da se otroci zelo radi igrajo – zakaj se ne bi tudi igrali učili!

Po komunikativni metodi učenja jezika smo skupaj obdelali razne zgodbe in učitelji so bili zelo navdušeni nad takim posredovanjem jezika. To navdušenje so prenesli še na ostale udeležence seminarja, tako da sem morala dodatno delati tudi še z njimi in s skupino študen-

tov germanistike in pedagogike, kar prvotno ni bilo predvideno.

Posebno lepo je bilo opazovati, kako pozorni, pazljivi in vedoželjni so bili vsi udeleženci seminarja. Kakor so nam zagotovili, takšnega seminarja pri njih še ni bilo. Vedno so bili njihovi izobraževalni seminarji samo suhoparna in dolgočasna predavanja.

Ob slovesu so nas učitelji prosili in vabili, da še pridemo. Radi smo jim obljubili, da jim bomo po svojih močeh še pomagali in se spet vrnili v te kraje. Vendar jaz osebno samo še v toplem letnem času, ali pa, ko bodo imeli urejeno ogrevanje. Pri tem seminarju me je namreč tako prezebljo, kot še nikoli prej v mojem življenju.

Rezika Iskra

Yolanda Molnar, odgovorna za seminar, Andrej Zaiats, sekretar LIK-a, Barbara Rachor, Longo mai, Maxim, študent germanistike in spremljevalec avstrijskih referentov

Raziskovalna delavnica tokrat na Radišah

Na pobudo Slovenske prosvetne zveze se na Koroškem že drugič mudijo mladinci iz Slovenije, ki pod vodstvom strokovnih mentoric in v sodelovanju s tukajšnjo mladino proučujejo zgodovino in življenje koroškega podeželja.

Letos je skupina iz Slovenije na Radišah od 25. do 31. marca, delajo pa pod vodstvom sodelavke filozofske fakultete, oddelka za etnologijo Mojce Ramšak, etnologinje Milene Kunejeve ter študentk etnologije Irene Destovnik, Maruše Markovič in Damjane Žbontar.

Ko gre za tako podrobno raziskovanje, je teden dni seveda premalo, zato se je skupina osredotočila na obrti, bajke, legende, pripovedke in topografijo križev, kapel in znamenj. Ne nazadnje pa jih zanima tudi združevanje otrok v okrilju prosvetnega društva.

Ko bo delo končano, je treba vse podatke ovrednotiti, jih urediti in tudi tokrat bo izšla brošura o vasi, kakor pred letom dni v Šentjanžu. V Ljubljani pa bodo pripravili fotografsko razstavo na filozofski fakulteti, ki bo prikazala tako vas kot način dela z meto-

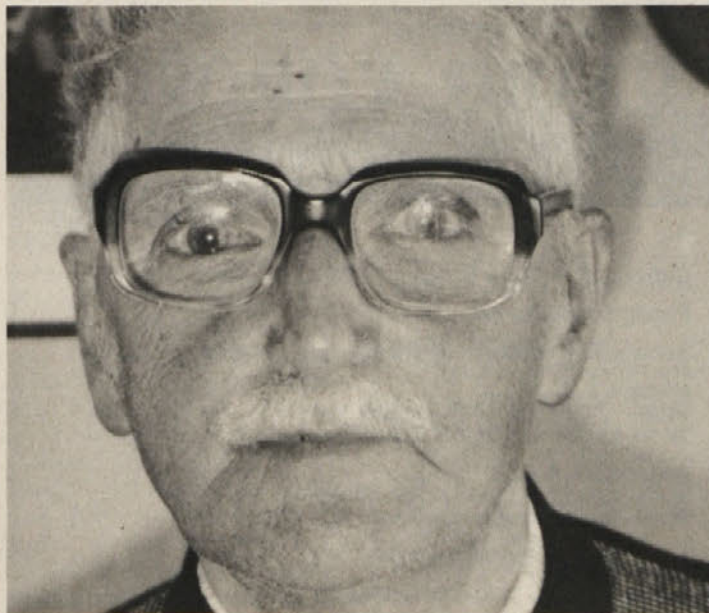
dičnega vidika.

Razdeljeni po skupinah hodijo mladinci po hišah, kjer jim starejši ljudje pripovedujejo o načinu življenja pred desetletji, mentorice pa znajo s svojim izkuštvom postavljati pravilna vprašanja in podrezati tako, da se da izluščiti splošnejšo sliko iz pripovedovanj. Med drugim so bili tudi pri Martinu Miklu, Kučnikovemu očetu na Zgornjih Rutah, ki je znal plesti košare, kar je nekoč pomenilo skromen zaslužek, ali, kot sam pravi, „to je bilo bolj za hobi“.

S.W.

Mentorice iz Slovenije pod vodstvom Mojce Ramšakove na Radišah

Martin Mikl, Kučnikov oče z Zgornjih rut

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33, 34 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig, Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglaš/Anzeigen: Tarviser StraBe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za pensioniste 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Datum	Kraj	PRIREMITVE	Prireditelj
Sobota, 2. 4. 21.30	na Radišah	Velikonočna baklada – zbirališče pred Kulturnim domom ob 21.30	SPD „Radiše“
Nedelja, 3. 4. 20.00	pri Kovaču na Obirskem	Velikonočni ples – igra ansambel „Obzorje“; sod. tudi sekcija KARATE SSK Obir	EL Železna Kapla
Ponedeljek, 4. 4. 20.00	v kulturnem domu v Ledincah	Koncert in ples „Uštnješa ja ni, k je ta vigradni cajt...“; nast.: MoPZ „Jape-Baško jezero“, Podhumški kvartet, mlad. skupina Ledinca, Männerchor Stall/Wildeg, dvojezični zbor pedag. akademije. Po koncertu igra za ples ans. Rubin	SPD „Jepa-Baško jezero“, KD „Peter Markovič“
Ponedeljek, 4. 4. 20.00	v farnem domu v Selah	A. Wesker: Korenine; gostuje igralska skupina iz Bilčovsa; režija Franci Končan	KPD „Planina“
Sreda, 6. 4. 19.30	v Domu v Tinjah	Feri Lainšček – „Namesto koga roža cveti“; večer vodi Horst Ogris	Dom v Tinjah
Sreda, 6. 4. 19.30	v Domu v Tinjah	Koliko smo Avstrijci Nemci? Nemški jezik in avstrijska identiteta; predava dr. Robert Saxer, inšt. za germanistiko, UNI Celovec. Diskusijo vodi dr. R. Vospemnik	Dom v Tinjah
Četrtek, 7. 4. 19.30	v Domu v Tinjah	Predstavitve knjige Helmuta Scharfa „... ohne Ellbogen“, predstavlja dr. Helgard Kraigher	Dom v Tinjah
Sobota, 9. 4. 20.00	v farni dvorani v Šmihelu	Adriano Banchieri: Festino (madrigalna komedija); KKZ, KPD Šmihel nast.: Hortus Musicus iz Celovca	
Nedelja, 10. 4. 11.00	na pokopališču v Železnih Kapli	Spominska svečanost ob obletnici smrti nar. heroja Franca Pasterka-Lenarta; kult. spored SPD „Zarja“	ZKP
Nedelja, 10. 4. 19.30	v farni dvorani v Šmarjeti v Rožu	Pomladni koncert „Spesmiyo v pomlad“ nast.: mešani cerkveni zbor iz Šmarjete, MGV Schneerose, Obirski ženski oktet, Kvartet bratov Smrtnik	Katoliška prosveta
Četrtek, 14. 4. 20.00	v občinskem centru v Sentrupertu v Celovcu	Spominska prireditve ob obletnici pregona koroških Slovencev (v bivšem Volkskinu)	SZI, inštitut cel. UNI, ZSI
Sobota, 16. 4. 20.00	pri Florjanu v Vogrčah	Koncert prijateljstva sod.: MePZ Hallaetum skupnosti Italijanov iz Izole, mešani komorni zbor iz Celja, MoPZ „Folte Hartman“	SPD „Edinost“
Petek, 22. 4. 18.00	pri Miklavžu v Bičlovu	Predavanje Koroški Slovenci v republiki . Predavatelj univ. prof. dr. Andrej Moritsch. Urednik ORF Horst Ogris bo govoril na temo Kultura in literatura koroških Slovencev v republiki ; sledi diskusija. Večer bo vodil Janko Ferk	SPD „Bilka“

RAZSTAVE

CELOVEC

- Deželna galerija, Burggasse 8, Heimo Zobernig (do 29. 5.); Peter Kogler (do 4. 4.)
- Galerija Inge Freund, Wiesbadenerstr. 3, – Karl Vouk, nova dela (do 9. 4.)
- Hiša umetnikov, Mala galerija – Gabriele Klein (do 9. 4.)

BELJAK

- Widmanneum, Ringmuerstr. 3, spominska razstava ob 90-letnici Wernerja Berga; vernisaža 7. aprila ob 19.00

TINJE

- Dom v Tinjah – razstava slik Milana Volovška iz Argentine

DUNAJ

- Galerija Rondula – Valentin Oman „Oman v Omanu“, odprtje 15. 4. 1994

SEMSLAVČE

- Galerija Rožek Šikoronja – Drago Druškovič (do 17. 4.)

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKÉ ODDAJE

18.10–19.00

Četrtek, 31. 3. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 1. 4. Križev pot

Sobota, 2. 4. Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 3. 4.

6.30–7.00 Praznična (P. Zunder)

18.10–19.00 Praznična (P. Zunder)

Ponedeljek, 4. 4.

6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem

18.10–18.30 Pomladanske sanje

Torek, 5. 4. Partnerski magazin

Sreda, 6. 4. Društva se predstavljajo

Jezikovne počitnice 1994 za mlade od 10. do 16. leta

od 17. 7. 1994 do 6. 8. 1994 v Novem mestu

„Jezikovne počitnice“ stanejo za tritedensko bivanje v Novem mestu 4.500 šilingov. Za to ceno nudimo:

- tri ure pouka dnevno (razen v soboto in nedeljo)
- skrbno izdelan učni program, prirojen potrebam otrok
- polno integracijo v vestno izbrano družino z otroki v isti starosti
- ves čas tečaja oskrbo in pomoč našega spremljevalca
- spoznavanje dežele in ljudi na kratkih izletih
- možnosti za šport in razvedrilo, srečanje z mladimi
- prevoz v Novo mesto in nazaj

Prireditelj: Krščanska kulturna zveza

Zveza koroških partizanov vabi na

9-dnevno potovanje po skandinavskih deželah od 9. maja do 17. maja

Potek potovanja:

1. dan, 9. 5. Celovec–München–Nürnberg–Kassel (večerja, prenočišče)
2. dan, 10. 5. Kassel–Göttingen–Hamburg (dvourni ogled mesta Hamburg z vodičem) – Lübeck (večerja, prenočišče)
3. dan, 11. 5. Lübeck–Puttgarden (pasaža na trajek za Rödby (Danska) – Kopenhagen (triurni ogled mesta Kopenhagen z vodičem, večerja, prenočišče)
4. dan, 12. 5. Kopenhagen–Helsingör (pasaža na trajekt za Helsingborg – Švedska)–Halmstadt–Falkenberg–Valberg–Göteborg (triurni ogled mesta Göteborg z vodičem, večerja, prenočišče)
5. dan, 13. 5. Göteborg – vzdolž zahodne švedske obale skozi tunel Tings-tad, preko najvišjega mosta v Evropi (Svinesundbrücke) – Oslo (Norveška), večerja, prenočišče
6. dan, 14. 5. dopoldan triurni ogled mesta Oslo z vodičem, ob 19.30 uri pasaža na trajekt za Frederikshavn (večerja in prenočišče na trajektu)
7. dan, 15. 5. skandinavski zajtrk na trajektu – približno ob 8. uri prihod v Frederikshavn–Alborg–Århus–Kolding–Flensburg (večerja, prenočišče)
8. dan, 16. 5. Flensburg–Kassel (večerja, prenočišče)
9. dan, 17. 5. Kassel–Würzburg–Nürnberg–München–Salzburg–Celovec

Cena devetdnevnega potovanja: 8.500,- šil.

Dodatek za enoposteljno sobo: 1.600,- šil.

V ceno je vključeno: prevoz z modernim Sienčnikovim avtobusom, vse cestnine, prenočišča na bazi polpenzion, vodiči, prevozi s trajekti.

Dodatek približno 260,- šil., za skupinsko zavarovanje!

Potni list mora biti veljaven!

Prijavite se čimprej, najkasneje do 10. aprila 1994!

Prijava sprejema: Milka Kokot, tel. 0463/514300-40

Povabite na to lepo potovanje tudi svoje prijatelje ali znance!

Kmečka izobraževalna skupnost (KIS)

vabi na predaavanje

„Vzreja prašičev na Koroškem na pragu k EU“

- * Kakšna je produkcija prašičev na Koroškem? (v primerjavi z Zgornjo Avstrijo in EU)
- * Menedžment sodobne vzreje prašičev (s praktičnimi nasveti)
- * Kako dosežemo gospodarski uspeh?
- * Trend v Nemčiji: dvodelna vzreja prašičev (Nürtinger sistem)

Referent: DI Dr. F. Berger (firma LIKRA)

Čas: sreda, 13. april 1994 ob 20.00 uri

Kraj: Posojilnica Pliberk

Prireditve pospešuje: Posojilnica-Bank / Zadruga-Market Pliberk

Predavanje z diapozitivi:

„Kompostiranje organskih odpadkov“

- * Kako postane iz gospodinjskih in vrtnih odpadkov kakovosten kompost?
- * Kako občina lahko pospešuje kompostiranje na vrtu?

Referentka: DI Christiane Halder, Abfallwirtschaftsverband Spital ob Dravi

Čas: petek, 15. april 1994 ob 20.00 uri

Kraj: gostilna LUKNER, Žvabek

Prireditve pospešuje: Posojilnica-Bank / Zadruga-Market

ŠIRITE IN NAROČITE
SLOVENSKI VESTNIK

Galerija dr. Staneta Strnada v Slovenj Gradcu

Kromatični pejzaži Kristijana Sadnikarja

Ob Galeriji likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu in Galeriji Grad pri Študijski knjižnici na Ravnah na Koroškem se med koroškimi likovnimi razstavišči redno vrstijo razstave le še v Galeriji dr. Staneta Strnada v avli slovenjgraške Splošne bolnišnice. Prizadevni člani bolnišničnega kulturnega društva oz. njegove likovne sekcije s serijo predstavitev manj znanih, večinoma kvalitetnih neprofesionalnih umetnikov, uspešno zapolnjujejo vrzel, ki nastaja v likovnem življenju koroške krajine izven ambicioznejših programov galerijskih in muzejskih institu-

vprišanja, kako slikar na svojih začetkih spočenja bodoče bistvo osebne likovne poetike, kolikšna je širina avtorsko profilirane dojemljivosti v okviru likovnega dogajanja, katerega del istočasno postajajo njegova dela. Retorična vprašanja v vseh teh smereh si seveda postavljajo tudi mladi avtorji sami, platna Kristijana Sadnikarja pa jih kažejo še prav posebno transparentno in iskreno razločno.

Izhodišče vseh podob je krajina. Sadnikar je slikar kromatičnih pejzažev in čistih barvnih nanosov, ki vibrirajo v informalnem slikovnem polju podo-

Kristijan Sadnikar

cij. Ob likovnikih je izredno aktivna tudi tamkajšnja dramska sekcija, ki je ob koncu preteklega in v začetku letošnjega leta sodelovala pri dveh velikih gledaliških projektih po Prežihovih motivih, ki so jih pripravili med Slovenci na avstrijskem Koroškem. Prijetno druženje profesionalnih in ljubiteljskih kulturnikov z obeh strani meje je spletlo prijateljske vezi, ki se kažejo tudi v konkretnih nadaljnjih akcijah. Tako so gledališčniki iz slovenjgraške bolnišnice v matični razstavnici prostor pripeljali razstavo oljnih podob slikarja Kristijana Sadnikarja iz Šentprimoža ob Klopinskem jezeru. Otvoritev je bila v četrtek, 3. marca, prijazno slovesnost pa so zaokrožili odlični pevci, prav tako iz koroškega Šentprimoža.

To je še druga samostojna razstava (in prva v Sloveniji) mladega umetnika, ki je pred dvema letoma diplomiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Kot vsakokrat je tudi tokrat prvo srečanje z deli avtorja, ki šele stopa na pot iskanja lastnega ustvarjalnega principa, nadvse zanimiva. Ponujajo se nam namreč

be. Aluzivnost mimetično prepoznavnih detajlov iz narave skuša preseči na različne načine: bodisi s prepletom barvnih nanosov, ki mimo pejzaža sledijo čvrsti strukturi kompozicijski gradnje slike, ali pa z močnimi gestualnimi intervencijami čopiča, ki poudarjajo ekspresivni učinek podobe. Posamezna slika se kaže kot eksperiment, vsak zase dovolj premišljen in konsistenten. Razstava vznemirljivo nakazuje množico raznovrstnih poti, ne zgolj za slikarstvo samega Kristijana Sadnikarja, temveč širše za večino predstavnikov najmlajše generacije ljubljanskih študentov, ki se znotraj teoretsko zastavljene zamisli o funkciji podobe trdno oklepajo klasične modernistične predstave o polju in telesu slike. Sadnikar zagotovo razpolaga z dovolj velikim znanjem, prihodnost pa bo pokazala, kako prepričljiva in zanesljiva je psihologija njegovega ustvarjalnega razmišljanja v razmerju do samega sebe in seveda do okolja, v katerem se bo avtor gibal. To pa je – dovolj zanimivo – na eni strani Koroška oz. Avstrija ter na drugi strani slovenski prostor, kjer se je šolal.

Marko Košan

Drago Druškovič – slikarjeva skušnja (Prevedeno iz zapisa E. Rath: D. Druškovič – Der malende Magier)

„Kmalu potem, ko sem začel slikati, sem prišel do naslednje skušnje: zdelo se mi je, kakor da bi za čas nekdo odpihnil ali spraznil nekaj iz mojih možganov. Po tej skušnji sem začel drugače zaznavati svet okoli sebe. Seveda je bilo to doživetje praznine le za hip, zadevalo pa je moje neposredne zavze. Spoznal sem, da mišljenje ni le-to, kar sam nenehno stvarjam, temveč tudi vse tisto, kar je stopilo v človeško zavest že prej, je pač v tebi, in če je človek potrpežljiv, se vse to spet lahko pripeti. Vprašanje je v tem, da se za hip izrazni to območje sprejemanja, dojemanja, pravzaprav pa stopi v ozadje vse, kar je hranjenih vsebin, da bi tako spoznali, kar sledi. In zanimivo bo, da po moji skušnji človek pride za hip še le tedaj v neposreden stik z vesoljem – in šele bolj upošteva svoje neposredne vezi z zemljo, z rastlinami, kamni, ljudmi. Vse to žarči energije in z njimi je v temelju povezan in pač lahko upostavlja stike in vezi. Misli, že prej ustvarjenje v človeku, so namreč polne izjav in razlag, ki pa so napoti pri upostavljanju energetskega polja, s katerim naj človek upostavi zvezo s kozmosom.“

Poznamo prav star simbol za „exu“. Slikar si ga je izbral za motiv v radiranci velikega formata. Rdeče svetli barva na podlagi s črno, rešetkarsko sprepletanostjo. Exu, izgovorimo „ešu“, je staro afriško božanstvo, živo še danes v južno ameriških kulturah, v sebi združuje moški in ženski spol. Ta božja podoba ustreza globoko v ljudeh zasidranemu hrepenenju po srečanju, vezah med poloma naše biti. Je čutna prisposoba za drugačno videnje in življenjski način, ki opozarja na sem in tja nihanje obeh polov – je to božja podoba, ki kaže na gibanje in bivanje, na srečo človekovega bivanja, človekovemu čutenju in misli na bližnjo podobo božjega. Omenjena tema, tesno navezana na slikarjeva dela, je nastala v zadnjem času. Slikar uporablja v glavnem dve tehniki: radiranje in svobodno slikanje na platno in papir. Odtisnjena grafika pa slikarju ne pomeni samo dobrih razmnoževalnih možnosti. Radiranje kakor pri mnogih grafikah niso le oblikovane enake z originali. Samostojne so.

Bakrena plošča, kislina in pisalo terjajo že same svojo obrtnost, delovna sredstva že sama pogojujejo bližino materialnega, ustrezajo zemeljski sestavi in dopuščajo manj spontanosti kakor slikanje. Svetilnost in intenziteta barv, kakor tudi vokabular oblik sta konkretni. Spopad z mitičnim in magičnim iz stare kulturne zakladnice budizma, indijancev in afriških ljudstev, kakršne tudi najdemo v kristjanski evropski kulturi in prednikih le-te – oblikovano kakor vsebinsko. Bogastvo podzavestno razumljivih znamenj vodijo gledalca v teh delih v iztekajočo se resničnost – zmeraj spet čez naš materialni svet. In

tako predro dostikrat lucidno, hkrati so kdaj z uporabo rastlinskih barv za korak dlje od materialnega sveta.

V teh svobodnih delih nima misel več stvarnih oporišč. Tako pripeljeta nastanek kakor tudi učinek podob k duhovni ravnini. Predmetni svet ne najde tam svojega mesta. Dela so tako dejansko abstraktna.

Ko smo vprašali slikarja o obeh smereh njegovega izraza, je rekel: „To temelji na mojem osebnem razvoju. V prvem primeru je to čisto zemeljska zadeva. Radiranje nastanejo tedaj, če vzpostavimo navezo z najdenim predmetom, perezom, kostjo ali s čimerkoli drugim. S tem pridobi predmet določeno moč, izžareva energijo, ki je uporabna za stvaritev podobe ali predmeta.“

V drugem primeru izhajamo iz duhovnih skušenj, pri katerih gre za to, da dosežemo zavestno raven, kjer je mogoče zaznavati svet kot energetski pojav. Potrebna je meditacija, da je človek docela izprazen in iz tovrstne zavesti o praznini nekaj ustvari.

Gre za dve stvari: na eni strani, če si nekaj ogledaš, iz česar črpaš, zatem je tu še moja intencija, da z zavestno mero dosežem drugo raven, da se ustvari energetsko polje in iz tega je mogoče še stvarjati. To polje se zatem more izraziti v obliki podobe. To poznamo iz budističnega izročila, kjer dostikrat izhajajo iz zapisnih znamenj. Pri meni, pravi slikar, se to ne dogaja, ne gre za zapisano znamenje, temveč se vse samo spontano izrazi. In druga zgodba, ki je zame tudi zelo pomembna, ima nekaj s pračassom, z animizmom, z šamanizmom. Tam so predvsem seveda znamenja. Sta to dva različna vida mojega dela.

Zavest o lastni duhovnosti olajša dostop k označevanemu slikanju, slikarstvu, ki črpa iz podzavesti in ima notranjo sorodnost in sozvočje. Ljudje z manj jasno zavestjo imajo rajši radiranje, kjer se lahko prepustijo arhetičnim oblikam, kjer se lahko ukvarjajo z nečim podobnim, kakor je jezik; le-to obidejo z neko vrsto jezikom, idiomom znamenj, kljub različnosti sta si oba označena načina izražanja zelo blizu. Oba peljeta k religioznim koreninam, kjer sta si svet in ljudje v notranji smiselni soodvisnosti in kjer ima svoje mesto tudi neizgovorjeno. In mimo teh na vsebino se nanašajočih točk je nastalo pred kratkim pri tem slikarju še nekaj listov, ki oprejemljivo vzpostavljajo zvezo med radirankami in slikanjem. Izhodišče tega slikanja so črno-beli odtisi radirank. Posebej glede na bogato podučno pomensko raven zasluži to slikarstvo, ki temelji na grafičnem listu z imenom „exu“, izjemno pozornost. Moško in žensko se zavestno in podzavestno srečujeta medsebojno, kakor radiranka in slikanje.

Elisabeth Rath

Iz ženskega vidika

Poglejmo za fasade!

piše Štefka Vavti

Navzven radi kažemo tisto plat našega bivanja, ki se lesketa in sveti, tiste strani naše osebnosti, o katerih vemo, da jih bodo drugi ocenili za „dobre“, senčne strani, ki so tudi del našega bitja, pa raje skrivamo. To ne velja le za posameznika, to velja tudi za našo narodnostno skupnost, za Slovenke in Slovence.

Kot pripadnik manjšine, ki je v zgodovini bila dostikrat zatirana, kateri tudi danes še odrekajo nekatere pravice, se kaj radi vidimo v vlogi „žrtve“, pri tem pa zanemarjamo dejstvo, da smo tudi „storilci“.

Ste že prisluhnile pogovoru med sosedi na vasi, pomenkovanju v gostilni (priljubljene teme: ženske, tujci, brezposelni...)? In se je tudi vam zazdelo, da v nekatere vprašanih marsikateri izmed nas ni bistveno oddaljen od nazorov, ki jih zastopajo tiste stranke in osebnosti javnega življenja, od katerih se sicer raje distanciramo?

Tujci in azilantje so „priljubljeni“ in zanje se zavzemamo največkrat le tako dolgo, kakor dolgo nas ne prizadenejo oziroma „motijo“ v našem vsakdanjiku. Prav ta problem „na šolski ravni“ so nedavno od tega nagovorili mladostniki, slovenski dijaki in dijakinje v filmu „Karavanke“ (glej tudi SV, št. 12). Prikazali so probleme med „slovenskimi“ (=tujimi) in „koroškimi“ Slovenci, med dijaki, ki se sicer skupno šolajo, vendar ne najdejo poti drug do drugega.

Diskusija me spominja na probleme, ki jih imajo na Dunaju v šolah tistih okrajev, kjer je delež tujcev sorazmerno visok. Nekateri starši protestirajo, ker se otroci v mešanih razredih premalo naučijo, učitelji so pod dvojnimi pritiski (učni načrt na eni strani, poskus integracije na drugi) in tudi kulturne razlike med domačini in tujci se zdijo nekaterim neprebredljive.

Kako torej reševati te probleme? „Interkulturalnost“ in „integracija“ sta sicer priljubljena pojma, vendar nam ne dajeta v roke receptov za delo in reševanje problemov v vsakdanjiku.

Morda bo prvi korak prav ta, da pogledamo za lepe fasade, ki smo jih postavili, da bi skrili vse to, „kar ne sme biti“ in „za to ni“. Naslednji korak pa bi bil ta, da se odpremo za drugega, ga skušamo razumeti, in ga ne obsojamo zato, ker je drugačen kot mi.

NOGOMET

Izgubljena točka –
proti Brežam le 2:2

Postava SAK: Preschern, Wölbl, A. Sadjak, Pappler, Vrabac, Blajs, M. Sadjak, Šmid (46. Bošnjak), S. Sadjak, Lippusch, Urschitz (71. Petschenig)

Gol za SAK: A. Sadjak (16.), H. Lippusch (22.)

Pod 19: 2:1 (Savič, F. Sienčnik)

SAK je prišel na igrišče z nekoliko spremenjeno ekipo. Na mestu libera je bil Wölbl, v napadu pa je zopet igral Lippusch.

V prvem polčasu je SAK kmalu prejel gol, nato pa odločno zaigral ter do odmora popravil rezultat na 2:1. Na žalost je tekma v drugem polčasu bila na nizkem nivoju, sodnik je Brežam dosodil enajstmetrovko, ki so jo tudi izkoristili in tako izenačili na 2:2, čeprav so slovenski nogometaši imeli še nekaj priložnosti, niso bili v stanju dati odločilnega gola.

Trener SAK dr. Ivan Ramšak je spremembe v moštvu v primerjavi z zadnjo tekmo utemeljil tako:

„Varianto, da bi Wölbl v bodoče igral na mestu libera, smo že dalj časa pripravljali, saj Savič ne

bo mogel igrati vedno, poleg tega pa smo prav iz tega razloga kupili tudi novega legionarja.

V napadu je tokrat zopet igral Lippusch, ki je na pripravi bil eden najboljših in to danes s svojim golom tudi potrdil.

Mislil sem, da bo z Bošnjakom v drugem polčasu prišlo v tekmo malo več umirjenosti, vendar sem videl, da je še kar precej tuj v ekipi. Vendar bi ga proti Vienni potreboval, ker pri Vienni na tej poziciji igra visok nogometaš in vsa igra gre preko tega igralca, na katerega pridejo žoge visoko in zanj potrebujemo telesno močnega igralca.

Vsekakor nas čaka težka naloga, vendar sem prepričan, da bodo igralci dali vse od sebe in Vienna bo le tako dobra, kolikor bomo to pustili.“

Tokrat sta igrala Hermann Lippusch in Christian Wölbl

SAK – Vienna: Ali bomo doživeli senzacijo?

V 4. kolu avstrijskega pokala si stojita nasproti SAK in II-ligaš Vienna. V soboto, 2. 4. ob 15.00 se bo v Trnji vasi odločilo, katero moštvo se bo

uvrstilo med zadnjih osem moštev, ki bodo nadaljevala tekmovanja za pokal Avstrijske nogometne zveze. Ali bo tudi SAK med njimi?

Slovenskim nogometašem generalka proti Brežam ni posebno uspela, zato pa vsi pričakujejo, da bodo v tekmi proti Vienni igralci spet v naj-

boljši formi. Da pa bodo igralci potrebovali tudi precejšen kos sreče in podporo navijačev, ve tudi trener slovenske enajsterice **dr. Ivan Ramšak**: „Vienna je oddala dosti profesionalnih igralcev, je pa zame še bolj nevarna, ker so te igralce nadomestili z dobrimi mladimi igralci. Za te pa velja pokalna tekma več kakor za profesionalce. Da Vienna to tekmo resno jemlje, kaže dejstvo, da so se že tri tedne pred srečanjem pozanimali, kdaj in kje bo tekma, kje lahko prenočijo itd. Šanse so 50:50, ker igramo doma in ker računamo z navija-

Ostali rezultati

Tudi v podligah in v drugih razredih se je začelo vredno tekmovanje. V podligi vzhod se bori za mesto v sredini lestvice Bilčovs, v 1. razredu D pa so trenutno v prvi polovici lestvice Globasnica, Sele in Železna Kapla, Šmihel in Dobrla vas pa v drugi.

Bilčovs : Žitara vas 4:0 (Smeraldo 2, Partl, Schaunig)
Globasnica : Frantschach 2:2 (Pleschgattertnig, Hren)
Sele : Dobrla vas 5:1 (Travnik, Maver 2, A. Oraže)
Šentandraž : Železna Kapla 1:0
Metlova : Šmihel 2:2 (Vigoutz, Buchwald)

Koroška liga

1. WAC	18	11	5	2	33:14	27
2. Beljak	18	12	2	4	30:11	26
3. SAK	18	11	2	5	29:15	24
4. Treibach	18	9	6	3	24:16	24
5. Breže	18	8	7	3	27:16	23
6. Lienz	18	7	8	3	35:20	22
7. Trg	18	8	5	5	28:16	21
8. Vernberk	18	5	7	6	33:31	17
9. Wietersdorf	18	5	7	6	20:18	17
10. A. Celovec	18	6	4	8	21:22	16
11. Lendorf	18	6	4	8	18:23	16
12. Matrei	18	4	7	7	15:23	15
13. Pliberk	18	4	5	9	13:23	13
14. ATSV Wolfsb.	18	5	3	10	20:35	13
15. ATUS Borovlje	18	3	4	11	19:46	10
16. VST-Velikovec	18	0	4	14	13:49	4

Posojilnica-Bank Celovec
reg. zadruga z omejenim jamstvom
A-9013 Klagenfurt/Celovec, Bahnstr. 1

vabi na

o d p r t j e

prenovljenih poslovnih prostorov, ki bo
v soboto, 9. aprila 1994, ob 10.00 uri

Na posredovanje firme Elan bo navzoč
tudi svetovni znani smučar
Armin Bittner.

Prisrčno vabljeni!

Smučanje

Daniel Užnik – član Avstrijskega kadra

„Nisem pričakoval, da bom že letos tako uspešen!“

Daniel Užnik je trenutno najboljši 16-letni smučar v Avstriji. Letos je dosegal izvrstne rezultate, predvsem pa se je dobro odrezal na kvalifikacijskih tekmah za vstop v kader avstrijskega naraščaja. Na teh tekmah je dosegel 5 prvih mest (3 v veleslalomu, 1 v superveleslalomu, 1 v smuku) in si s tem pridobil mesto v kadru. To pa pomeni, da bo v bodoče treniral s podporo Avstrijske smučarske zveze. Mlademu smučarju česti-

tamo in mu želimo, da se bo njegov vzpon nadaljeval. Ob koncu dolge in naporene sezone pa je Daniel štartal tudi na avstrijskem prvenstvu, kjer je bila zastopana celotna avstrijska smučarska elita.

Daniel Užnik: „V veleslalomu sem postal tretji v svojem letniku, s čimer nisem tako zadovoljen, v slalomu pa sem izpadel. Vendar je bilo to zame enkratno doživetje, tekmovati skupaj z najboljšimi.“

Sezona je končana, kako naprej?

„Sedaj imam nekoliko odmora, mogoče bo 10. aprila še ena tekma, nato pa se bom do junija posvetil šoli. Junija pa bomo začeli zopet s pripravami za zimo, predvsem bomo testirali material.“

Tekmoval si na smučeh ELAN. Ali boš ostal pri teh?

„Seveda. Ne mislim menjati znamke. Zelo sem zadovoljen in mogoče bom dobil slavne kolege, kajti tudi Tritscher in Sykora se zanimata za ELAN.“

Piše EDA VELIK

či, ki nam bodo pomagali in nas podprli.“

Katere igralce bo trener Ramšak poslal v tekmo, še ni jasno, gotovo pa odločitev ne bo lahka, saj ima na razpolago dosti igralcev, ki ima vsak svoje prednosti in sposobnosti.

Dober dan, Koroška

Nedelja, 3. 4. 1994, ORF 2 13.10
Ponedeljek, 4. 4. 1994, TV SLO 1, 16.20

Predvidoma s sledečimi prispevki

- Velikonočna budnica z možnarji
- Upanje, moč življenja: duhovna misel za velikonočno nedeljo
- Čeprav že poredko, še prinašajo v lepo okrašenih košarah dekleta in gospodnje jedila k velikonočnem žegnu
- Pod 40-dnevnom psotnem časom se zopet veselimo praznične jedi
- Kontemplativni svet z naravnimi barvami: Razstavi Drago Druškovič in Karl Vouk
- Skrinjica želja – igre in razvedrila v družini: Za življenje potrebne, vendar mnogokrat pogrešene vrednote
- Ognjišče in nakovalo sta mu sveta: Valentin Orasch še vedno kuje po starem kopitu
- Noogmet: SAK – Vienna – Osmina finala za Avstrijski pokal

